Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 13.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1.00 GBP

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20. IX 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● ЦЕНА: 40 ДИН. ● БРОЈ 2073

ЗЕМЉОТРЕС ЗА ПОЧЕТНИКЕ:

ШТА СЕ ДОГАЂА КАД ЗЕМЉА ПОДРХТАВА

Веровали или не!

ПОГЛАВИЦА ПЛЕМЕНА МЕРАУКЕ

СА НОВЕ ГВИНЕЈЕ, ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ОЖЕНИ, МОРА ДА УЛОВИ ОРЛА И ЊЕГОВОМ КАНЏОМ ПРОБОДЕ НОС.

Валентин Алмаушер

ФРАЦУСКИ СЛИКАР, 40 ГОДИНА ЖИВЕО ЈЕ НА ТАВАНУ И СВЕ ШТО ЈЕ У СОБИ ИМАО ВИО ЈЕ НАМЕШТАЈ НАСЛИКАН НА ЗИДОВИМА.

АЛИ ИБН СИДАХ

АРАПСКИ ЛЕКСИКОГРАФ ИЗ БАГДАДА, КАДА ЈЕ ОСЛЕПЕО, ПО СЕЋАЊУ ЈЕ НАПИСАО 32 ТОМА ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ.

БИЉКА ОМИЦА (entada sandens)

ЈЕ ПУЗАВИЦА СА СУМАТРЕ КОЈА ПРВО НАПРАВИ ПЕТЉУ НА ЗЕМЉИ А ОНДА „ОТПУЖЕ" ДО НАЈБЛИЖЕГ СТАБЛА УЗ КОЈЕ ИЗРАСТЕ ДО ВРХА.

Милтон Ебс

СЕЛО У ДОРСЕТШИРУ У В. БРИТАНИЈИ, ДО ТЕМЕЉА ЈЕ ПОРУШЕНО У 18. ВЕКУ И ОДМАХ МАЛО ДАЉЕ ПОНОВО ИЗГРАЂЕНО САМО ЗАТО ШТО ЈЕ ЛОРД ОД ДОРЧЕСТЕРА СМАТРАО ДА ЈЕ ПРВОБИТНО НАСЕЉЕ БИЛО СУВИШЕ БЛИЗУ ЊЕГОВОГ ИМАЊА.

СОВА -ТЕСТЕРА

ДОБИЛА ЈЕ ОВО ИМЕ ЈЕР ЊЕН ХУК ПОДСЕЋА НА ТЕСТЕРИСАЊЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● копнена игуана Conolophus subcristatus која живи на Галапагосу у стању је да се храни чак и бодљикавим кактусима.

● ● ● имати свеже поврће током целе године постало је веома скупо задовољство чак и за богате. Рецимо, за једну обичну главичицу зелене салате потребно је утрошити литар лож-уља за загревање стаклене баште.

● ● ● најстарији Француз је један Полинежанин од 118 година, крепак, чио и одличног вида. Овај старац има

шесторо деце, 54 унука, 129 праунука и 19 чукунунука. Тајну своје дуговечности човек-чудо види у томе што за својих последњих 60 година није попио ни капљицу алкохола...

● ● ● истраживање обављено у САД на шест стотина пушача показало је да је њихово чуло мириса веома отупело услед уживања у диму. Додуше, ћелије чула мириса обнављају се, али веома споро. Тако пушач који троши по 20 цигарета на дан мора, одлучи ли да прекине с пушењем, да чека целу деценију док му се чуло мириса у потпуности обнови.

● ● ● бразилска влада одлучила је да уложи три милиона долара током наредних десет година како би поново пошумила милион хектара амазонске прашуме.

● ● ● Јапанци већ подижу зграде у Токију које ће се загревати водом, а не нафтом. Биће то индустријска вода, дакле отпадна и – бесплатна. Ову погодност користиће око десет хиљада станара већ од 1996. године.

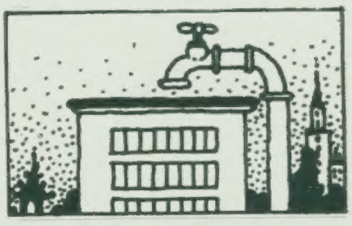

● ● ● Париз је постао далеко чистији, а да је тако говори појава лишајева на дрвећу у Луксембуршком парку. Сем тога, у Сени сада има већ 20 врста риба, док су пре двадесет година животариле једва четири.

● ● ● респирометар је нови уређај који се појавио у Британији а намењен је оним возачима који не могу да се одупру чашици. Респирометар се угради у шал-таблу и повеже с мотором, а „ради" на дах, па ако овај „подсећа" на бачву – аутомобил одбија да се покрене.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

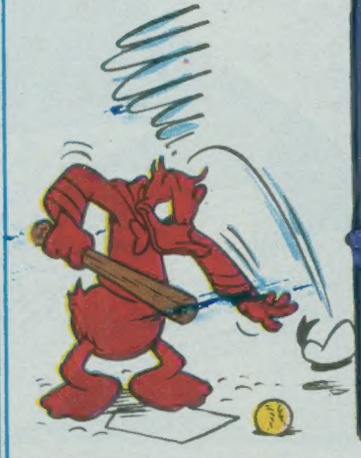

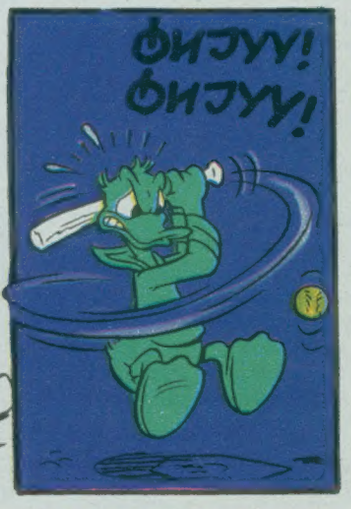

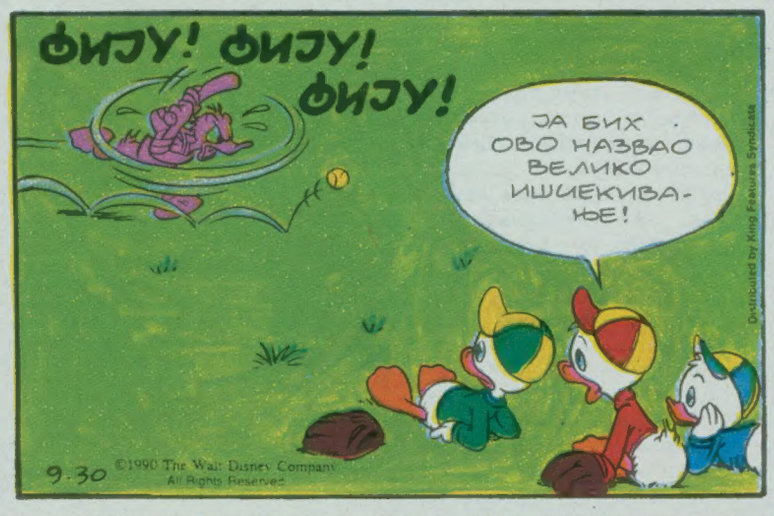

Distributed by King Features Syndicate

©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

МНОГИ СУ СЕ УГРИЗЛИ ЗА ЈЕЗИК

САМО БОГ И АНЂЕЛИ МОГУ ДА ЛЕТЕ!

То је изјавио бискуп Милтон Рајт, отац чувене браће Орвила и Вилбура, и то непосредно пре него што је њихов моторни авион полетео децембра 1903. у Кити Хоку

Пре њиховог оца, који је ипак био свештено лице, лорд Виљем Келвин, водећи научник свог времена, онај исти по коме је названа јединица у мерењу температуре, написао је: „Немам ни најсићушнији молекул вере у летење ваздухом осим у балону."

Године 1899. директор Америчког завода за патенте написао је председнику Сједињених Америчких Држава Виљему Мекинлију „да је све што је могло да буде измишљено већ измишљено" и предложио му да Патентни завод укине као излишан. Срећом, председник САД није делио то мишљење и та установа постоји и дан-данас и веома активно ради.

А председник чувене фирме IBM Томас Вотсон мудро је предвидео и то 1958. године „да ће светском тржишту бити потребно највише пет компјутера" и тако још једном доказао да врхунски стручњаци често поседују изузетан таленат за невероватне грешке и промашаје у расуђивању и то у својој најужој специјалности.

Атомско лупање глупости

После низа сјајних експеримената британски физичар из Новог Зеланда Ернест Раденфорд, добитник Нобелове награде за хемију 1908. године, успео је 1919. да поцепа атом и докаже из чега се састоји. Али, године 1933. он је својеручно написао: „Свако ко се заноси да ће променама атома добити извор енергије лупа глупости."

Само дванаест година касније прва атомска бомба успешно је испробана у Новом Мексику, а прва нуклеарна централа на свету саграђена је и почела да ради 1954. у Обнинску код Москве у Совјетском Савезу.

„Њујорк Тајмс" се извињава

Професор Ричард Вули, британски краљевски астроном, одлучно је изјавио 1957. године да је „будућност међупланетарних летова пука бесмислица". У томе је имао и веома стручне истомишљенике.

Још 1920. угледни лист „Њујорк Тајмс" обратио је пажњу својим читаоцима да професор Роберт Годард, један од првих физичара који се бавио ракетним експериментима, „као да је заборавио оно што се сваког дана улива у главе ученицима гимназија" пошто верује да би свемирска летелица могла да путује кроз безваздушни простор, односно вакуум".

А што се одласка на Месец тиче, „сама претпоставка је суштински немогућа", бар према пророчанским речима професора Бикертона још давне 1926. године. Десет година касније Локхарт Мамери је изнео и необорив доказ у прилог тој тврдњи: „Убрзање ракета заувек би уништило мозак људи у њима".

Када се јула 1969. наочиглед целог света посредством телевизије и упркос злим слутњама, посада „Апола 11" лепо спустила на Месец, „Њујорк Тајмс" се крупним словима на првој страни извинио већ покојном Годарду.

Прљаво, а и нема довољно шофера

Амерички конгрес је 1875. дао своје стручно мишљење о кочији на бензин коју не вуку коњи: „Развој ове нове енергије могао би да истреби коње што би значило пропаст за нашу пољопривреду!" Отприлике као да су коњи луди од среће када вуку кола.

Чак ни заинтересована лица нису била у стању да проникну у будућност мотора са унутрашњим сагоревањем. Тако је 1896. лист „Хорслес Ејџ" (на енглеском: доба без коња, односно коњске вуче) суморно предвидео:

„Огромна већина разумних људи далеко више ће волети поуздану и лишену труцкања парну машину него опасан, дозлабога смрдљив, расипнички и, најблаже речено, несигуран и непоуздан бензински мотор."

Сад, посматрано са ове временске раздаљине, можда су били и у праву, бар што се загађења и опасности по живот тиче.

Али, компанија „Дајмлер-Бенц" није хајала. Њиховом

представнику за штампу ипак се 1900. омакло „да ће за масовно европско тржиште бити више него довољно око хиљаду аутомобила јер, ако ништа друго, нема довољно људи који знају да их возе".

Он тако и остаде жив! А већ 1927, Хенри Форд је продао петнаест милиона „модела Т's"!

Глупани и породичне љаге

„Од њега никада неће постати ништа нарочито", забележено је у дневнику минхенске гимназије у колони једног ученика. Он се звао Алберт Ајнштајн.

Отац Чарлса Дарвина овако се обраћао свом сину: „Тебе не занима баш ништа осим лова, паса и хватања пацова. Бићеш брука себи самом и породична љага!"

Томаса Алву Едисона, будућег чувеног проналазача, отац је називао глупаном, учитељ у основној школи рекао му је да у глави уместо мозга има сурутку, а директор гимназије коју је похађао по-

грешно је проценио „да тај млади човек ни у чему неће успети".

Успео је, на чудо своје породице и васпитача, али се и сам једном грдно преварио. Када је изумео и направио први фонограф (грчки: фони--глас и графо-пишем) 1915. године, тврдио је да „ова справа нема никакву комерцијалну вредност".

Е, па, поздрављају га грамофони, касетофони и сви остали уређаји који су нам улепшали живот!

Нож и бол во вјеки вјеков

„Маларија је истребљена" тријумфално је објавило Светско удружење за здравље из свог главног штаба у Женеви маја 1957. Само дан касније њихов генерални секретар доктор Томас Ламбо хитно је пребачен у болницу. Дијагноза: маларија!

Кад смо већ код медицине, пре проналаска анестетика хирургија је била ужас над ужасима. Пацијенту би се, евентуално, давало да цугне јаку ракију и чак га нису ударали маљем по глави да би се онесвестио већ су секли руку, ногу и остало, већ по потреби, наживо, и на брзину. Па, ко преживи.

Године 1839. хирург Алфред Велпо објавио је да је „уклањање бола из хируршких захвата пусти сан па је лишено смисла тако нешто и тражити. Нож и бол су две речи које ће за вечита времена бити урезане у свест пацијента". Колико за утеху.

Али, већ 1847. Џејмз Јанг Симпсон задужио је човечанство и заслужио безмерну захвалност свих нас када је, не давши се омести таквим изјавама и упорно истражујући, открио анестетичка дејства етера и хлороформа. Тиме је широм отворио врата савршенијим анестетицима и пут безболним хируршким захватима.

Кока која носи златна јаја

„Незанимљиво за читаоце" гласила је пресуда лондонског издавача Алена коме је тога пута очигледно затајило чуло мириса за новац. Односила се на „Дан шакала", први роман Фредерика Форсајта. За необавештене: до сада је продато десет милиона примерака тог „досадног" дела.

Дело научне фантастике Френка Херберта „Дуна" одбило је равно тринаест изда-

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

вача пре него што је „Чилтон Бук Компани" пристала да га штампа. И то је била кока која носи златна јаја пошто је продато дванаест милиона примерака, а читаоци траже још.

Телевизија? Пролазна појава!

Енглез Џон Лоџи Берд наишао је на неочекиван отпор када је покушао да људе заинтересује за свој најновији изум који се звао телевизија. Он је 1940. године записао: „Сви су били убеђени да је пренос слика – нарочито због магле као главне сметње – немогућ."

А године 1963, после првог светског пробног телевизијског преноса у Лондону, радио-критичар Рекс Ламберт далековидо је утврдио да „телевизија није ствар ни мог ни вашег животног века." У реду, било је то ипак давно.

Али, године 1948. Мери Сомервил, један од пионира радија, одлучно је рекла: „Телевизија не може да потраје. То је појава пролазне славе!"

Последњу реч на ту тему имао је новински издавач С. П. Скот: „Телевизија? Та направа неће донети ничег доброг јер је крштена ковanицом у којој је једна реч грчка, друга латинска!" Можда је и био у праву, али не због имена. Без те кутије у коју буљи велики део човечанства друштвени живот би нам свакако био богатији и садржајнији. Али, примило се.

Прохујале милијарде

Власници филмске компаније „Метро Голдвин Мајер" направили су животни кикс када су одбили роман Маргарет Мичел „Прохујало са вихором" уз опаску да „ниједан филм о Грађанском рату није донео ни пребијене паре". Грешку су поновили и у компанији „Твентиет Сенчери Фокс" уз речи: „Замислите, хтели су да нам подметну овакво с...!"

Када је, најзад, Дејвид Селзник почео да снима филм на основу тог „никаквог" романа, режисер је глатко одбио његову понуду да деле добит уз речи: „Вама свака част, а овај филм ће бити један од највећих промашаја свих времена!"

И сви осим Селзника силно су се прешли: „Прохујало са вихором" је у рангу филмова који су до дан-данас донели и доносе највише новца у историји кинематографије. Зарадио је онај кога њух није преварио.

Припремила ***Бојана Дожић***

ЗЕМЉОТРЕС ЗА ПОЧЕТНИКЕ:

КАД ЗЕМ

ЛОША ВЕСТ: годишње се на Земљи догоди око милион земљотреса.

ДОБРА ВЕСТ: већина их је тако слаба да их нико и не осети

Сукусурни талас
Ундулаторни талас
Приликом земљотреса стварају се две врсте таласа. Сукусурни, тј. ударни трусови који делују у вертикалном правцу (зграде се тресу горе-доле) и ундулаторни код којих је ширење по хоризонтали (зграде се њишу лево-десно)
Расед између две плоче

Раседи близу Санта Круза последица су земљотреса из 1989. у Калифорнији

ШТА СЕ ДОГАЂА ЗЕМЉА ДРХТАВА

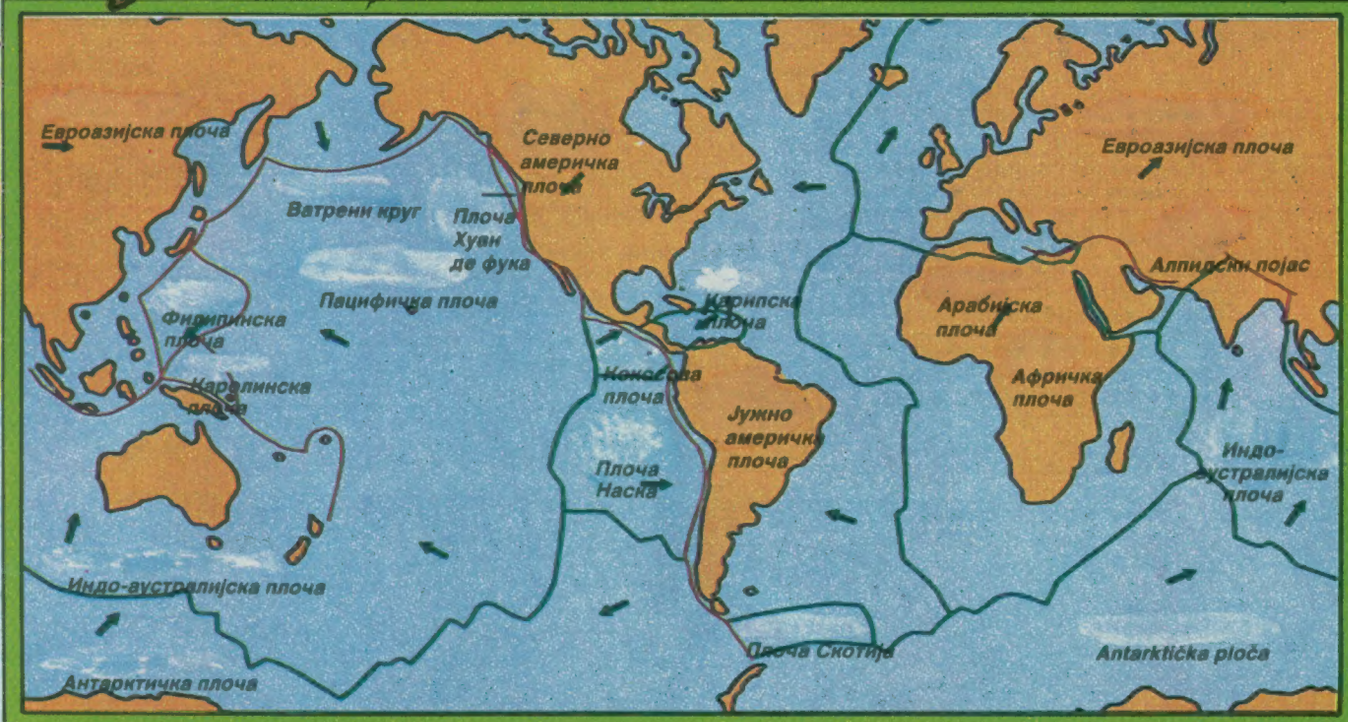

Тло под нашим ногама непрестано се помера. Континенталне плоче померају се хоризонтално (с једне на другу страну) брзином која се креће од једног до преко десет центиметара годишње). Стрелице приказују могуће кретање плоча: оне се или удаљавају једна од друге, или приближавају и сударају или клизе једна покрај друге.

Већина земљотреса дешава се у тзв. Пацифичком ватреном кругу. Отприлике једна четвртина у области Алпида (Алпе, Карпати, Балкан, Понтски планински венац, Корзика, Шпанија)

Сан Франциско, 1989.

Јерменија, 1988.

Статистичари кажу да се разорни потреси (дакле, не катастрофални) дешавају једном годишње.

Мада се од давнина знало да неке животиње предосећају земљотресе (у Мексику се сматра да су змије добри предсказивачи, а у Јапану неке врсте акваријумских рибица), нама то није од богзна какве користи јер упозорење обично стиже прекасно: неколико минута или неколико сати пре несреће.

И поред обимних истраживања у већини земаља света, наука за сада није далеко одмакла у дугорочном и поузданом прогнозирању потреса. Сматра се да ће то бити могуће кроз 20-30 година. У сваком случају, до данас ни један земљотрес није предсказан научном методом.

РИХТЕРОВА И МЕРКАЛИЈЕВА СКАЛА

Рихтерова	Меркалијева	Дејство потреса
I степен	I степен	Региструју само сеизмографи
II степен	II степен	Осећају појединци на вишеспратницама
III степен	III степен	Осећају групе људи
IV степен	IV степен	У кућама се тресе посуђе, под и таванице шкрипе
V степен	V степен	Осећа цело становништво, а на старим црквама звоне мања звона
	VI степен	Њишу се лустери, престају са радом зидни сатови, клати се дрвеће, пуца малтер на зидовима старих кућа
VI степен	VII степен	На старим кућама јављају се пукотине, на рекама таласање, општи страх
	VIII степен	Руше се димњаци, јављају се пукотине на свим зградама, таласање на рекама
VII степен	IX степен	Делимично или потпуно уништавање свих грађевина
	X степен	Већина камених зграда је уништена, ломе се цеви водовода и гасовода, појављују се на улицама пукотине, воде река и језера запљускују обале
VIII степен	XI степен	Уништене све грађевине од камена, руше се мостови, савијају се железничке и трамвајске шине
IX степен	XII степен	Не преостаје ништа од човекове делатности, мења се топографија терена на којем је дошло до потреса

КОЛИКА ЈЕ СНАГА ЗЕМЉОТРЕСА

Мерено Рихтеровом скалом:	сматра се:	енергија која се при том ослобађа равна је:
4 степена (и мање)	слаб	експлозија 1000 тона динамита
5	средњи	јачина експлозија при атомским пробама у Јужном Пацифику 1946.
6	јак	довољно енергије за лансирање 2 милиона свемирских „шатл" летелица
7	разорни	енергија коју Нијагарини водопади дају за 4 месеца
8	катастрофалан	енергија равна оној која је створила 173 метра дубок метеорски кратер у Аризони

ПРИБОР ЗА ПРВУ ПОМОЋ:

1. батеријска лампа
2. вода и таблета за пречишћавање воде
3. прибор за прву помоћ
4. клешта
5. конзерве хране
6. отварач за конзерве
7. транзистор

Јачина земљотреса мери се Рихтеровом од девет и Меркалијевом скалом од 12 степени. Потрес од 12 степени је катаклизмичан: све што је човек изградио тада се руши до темеља, мења се рељеф, затрпавају језера, реке мењају корита. Један такав земљотрес догодио се у 18. веку у Португалији. Износио је 8,9 Рихтерове, односно нешто мање од 12 степени Меркалијеве скале.

Иначе, овог јула наше подручје затресли су потреси ко-

ји потичу са тла Румуније. До 12. јула најјачи забележен потрес износио је 8,5 степени Меркалијеве скале.

Шта је, у ствари, земљотрес? Да би се то разумело, треба завирити у унутрашњост планете. Тло по коме ходамо је део Земље који се назива кора. Земљина кора је у неку руку слична кори од поморанџе, с тим што није ни тако правилно округла, а ни састављена из једног дела. Чине је „комади" који се у науци називају плоче. Плоче су међусобно уклопљене по систему слагалице и чврсто належу једна на другу.

Катkада је међусобно „гурање" плоча толико јако да се на местима где се оне додирују ствара огроман притисак. Иначе, рубни простор дуж кога се две плоче састају назива се пукотина или расед. То су уједно и места где најчешће долази до земљотреса. Хиљаде раседа, рецимо, пресецају тло дуж такозваног Пацифичког ватреног круга.

С времена на време, притисак дуж раседа постаје тако снажан да се једна од плоча услед тога помери и – ето земљотреса. Некада је померање тако незнатно да људи уопште и не осете потрес, али га зато бележе сеизмографи који су у стању да измере и најмање подрхтавање тла. С обзиром на то да је највећи број земљотреса изузетно слабе јачине, сеизмографи се праве тако да померање писаљке која их бележи увећава стварни интензитет осцилација тла од 10-10.000.000 пута, већ према врсти апарата.

Кад већ једном крене, дрмусање тла при једном удару траје најдуже десетак до двадесетак секунди. У последњем земљотресу у Сан Франциску (октобар 1989) тло је подрхтавало тачно 15 секунди.

Три златна правила понашања у случају земљотреса гласе: наћи заклон, склони се и не мрдај. Уколико вас земљотрес затекне у кући, школи или канцеларији, то значи да сместа треба да се подвучете под сто, станете под рагастов од врата и не мрдајући сачекате да подрхтавање престане. **Забрањено понашање: бежање низ степенице или, још горе, улазак у лифт.**

У неким деловима света земљотреси су чести, рецимо у Јапану и Калифорнији. Али, и тамо је већина потреса безопасна. С времена на време, јаки земљотреси се ипак дешавају и тада је најважније да се не подлегне паници.

М. И.

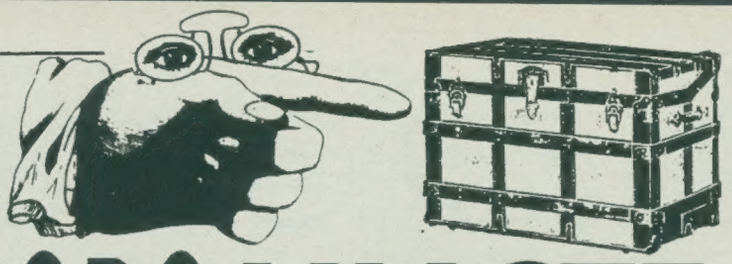

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

УШЉИВИ ФАРАОН

Професија Џоане Флечер која ради у Манчестерском музеју заиста је ретка. Она је стручњак за фризуре и перике старог Египта. Недавно је, проучавајући модел који је стигао на ред, пронашла у коси – ваш!

Ваш је, као што се може и претпоставити, била мала и врло врло стара. За њено проучавање задужен је микроскописта Ајен Милер с Медицинског факултета у Манчестеру. На снимку начињеном уз помоћ електронског скенерског микроскопа могао је да се види пар инсеката који само што се нису излегли из гњида. Етномолог који је позван на експертизу није се двоумио: pediculus humanus capitis – или простије речено – обична вашка.

Откривени инсекти су се, наравно, заједно са својим газдом одавно мумифицирали. Џоана Флечар утврдила је да је њихова старост око 5.000 година, а то је време првих фараонских династија старога Египта. То је најстарији пример инсекта паразита којим располаже наука. Он за пуних хиљаду година надмашује претходног рекордера који сведочи да су Индијанци претколумбовске Америке такође били вашљиви...

Све ове нимало лепе ни отмене чињенице врло су важне за научнике који проучавају опште стање хигијене и здравствене заштите у једној од најстаријих цивилизација наше планете.

ИГРА НЕМОГУЋИХ БРОЈЕВА

Ако имате добру моћ запажања, можете добити на поклон најновији модел „тојоте"! Управо се то догодило у Аустралији где су организатори традиционалног филателистичког сајма, да би привукли што већи број посетилаца, смислили необичну наградну игру. На уздигнутом подијуму изложена је прекрасна метализирана „тојота" облепљена поштанским маркама од главе до пете. „Онај ко буде најприближније одредио број марака којима је ауто прекривен - тојота је његова" – одлучили су организатори.

Срећник је из аустралијског града Крестовика и зове се Кристофер Колфид. Он је навео број од 17.442 марке. У ствари, било их је тачно 17.441! Кристофер је омануо за једну једину марку.

МЕРИЛИН МОНРО У МУЗЕЈУ КРОМПИРА

У Вашингтону, главном граду Сједињених Америчких Држава, постоји и Музеј кромпира! Оснивачи су брачни пар Мередит и Томас Хјуз, учитељи по занимању. Још 1983. године они су одлучили да организују изложбу која би била посвећена само кромпиру. Касније, кад су прикупили много више експоната, за то им је била потребна читава зграда и они су је подигли.

Данас се у Музеју може видети окамењени кромпир стар 4.000 година, нађен у Перуу, фотографија Мерилин Монро у хаљини од џака за кромпир, богата библиотека и колекција плоча на којима су снимљене песме о кромпиру а, наравно, и сам кромпир, свих врста и величина, до џиновских примерака.

Хјузови чак издају и часопис свог музеја под називом „Љуске". Од кромпира, разуме се.

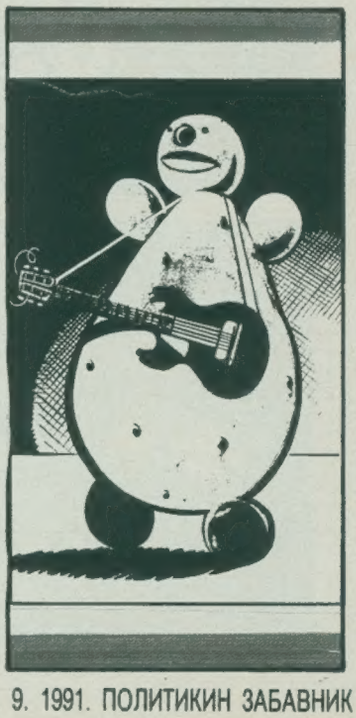

Илустровао: Ивица Кољанин

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

- 21 НАЈЛЕПША ПРИЧА НА СВЕТУ
- 280 СТРАНИЦА ВЕЛИКОГ ФОРМАТА
- 180 НЕЗАБОРАВНИХ ИЛУСТРАЦИЈА
- СТОТИНАК НАЈПОЗНАТИЈИХ ДИЗНИЈЕВИХ ЛИКОВА

У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ **Disney ЦАРСТВО**

УСКОРО ИЗЛАЗИ ИЗ ШТАМПЕ У ИЗДАЊУ ИЗДАВАЧКОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗЕБРА"! КЊИГУ МОЖЕТЕ ПОРУЧИТИ ОДМАХ И ПЛАТИТИ У ДВЕ РАТЕ.

Испорука књиге октобра 91.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем књигу ДИЗНИЈЕВО ЦАРСТВО по претплатној цени од 1.400 динара (у две рате) или у једној рати 1.200 динара. Количина _____

_____

(Име, презиме и број личне карте)

_____

(Место, улица и број)

Уплату извршити на адресу: ИП ЗЕБРА, Београд, Дунавски кеј 11. Жиро рачун бр. 60803-603-24945

Наруџбеницу са једним примерком уплатнице послати на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, Македонска 29, 11001 БЕОГРАД.
Цена књиге у продаји биће најмање 2.400 динара.

МА ШТА КАЖЕШ

ПОСЕБАН НАЧИН ПРЕВОЂЕЊА

Предавање, које се одржавало у Јапану, требало је да траје један сат и, пошто готово нико од публике није знао енглески, доведен је млади Јапанац, симултани преводилац.

Предавач, угледни професор, направио је након четврт сата говора паузу. Преводилац је устао, изговорио пет-шест речи, ућутао и сео. Запањени предавач наставио је да излаже своје ставове и опет је, после петнаест минута, прекинуо да би преводилац и тај део пренео слушаоцима на њиховом матерњем језику. Овај је устао, поново рекао неколико речи, поклонио се и сео. Када се предавање завршило, преводилац је изговорио четири речи и упутио публици љубазан јапански осмех.

Сасвим збуњени предавач замолио је једног свог јапанског колегу који је знао енглески да му објасни овај невиђени начин превођења.

– После ваше прве паузе – одговорио му је колега поцрвеневши – преводилац је изјавио: „Досад није речено ништа ново", после друге: „Не верујем да ће уопште рећи нешто ново", и на крају: „Био сам у праву!"

„Асахи Шимбун"

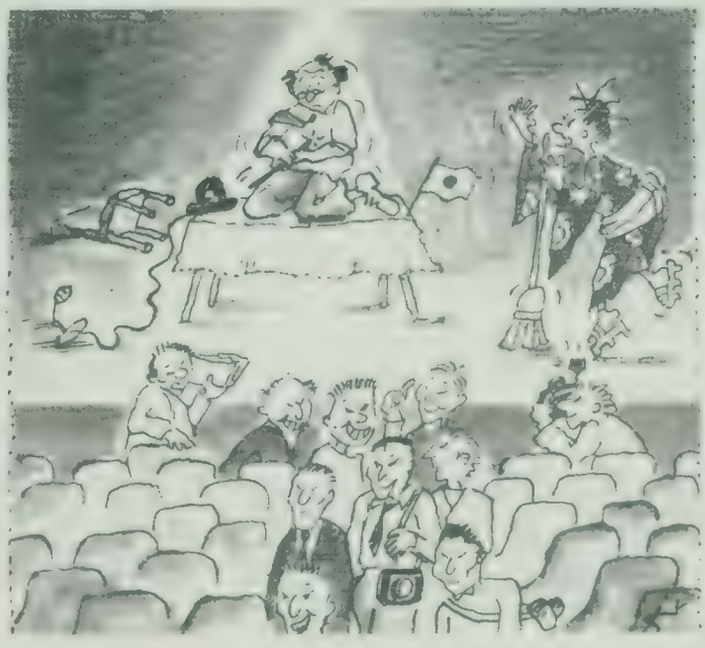

МОЋ МУЗИКЕ

Славни виолиниста и педагог Јехуди Мењухин каже:

„Музика је саставни део човекове природе, нешто што му је урођено био он свестан тога или не. Од музике истовремено подрхтавају и душа и тело. То никако не значи да сви морамо да будемо музички образовани и да код куће безусловно имамо клавир или виолину.

Довољно би било да се уведе обичај да ђаци сваког јутра или поподнева пре часова заједно певају и заједници би се учинила велика услуга. Док певају у хору, деца имају осећај испуњености који допире и зрачи много даље од самих њихових личности. Ни у једноме хору никада нисам срео неког ко је несрећан или тужан." ■

ШТА ЋЕ КОМЕ ХАРИ

Неколико пријатеља кренуло је у лов на срндаће и група се поделила у парове. Касно у ноћ један од ловаца вратио се сам на место састанка у бивак водећи са собом коња без јахача.

– Зар Хари није с тобом? – пита га неко из друштва.

– Није. Онесвестио се неколико километара одавде.

– Хоћеш рећи да ти је било важније да доведеш животињу а Харија оставиш самог? – узбудили су се ловци.

– Па, после извесног колебања закључио сам да нам Харија нико неће украсти! ■

О ЧЕМУ СЕ РАЗГОВАРА У ЕНГЛЕСКОМ КЛУБУ?

Писац Роже Стефан сећа се својих првих утисака о широм света чувеним енглеским клубовима високог мушког друштва:

Изненадио ме је ушушкани и заштићени живот у тим за огромну већину људи затвореним, али ипак јавним местима. Једном је у славном клубу „Тревелерс" у Лондону, истовремено када и ми, сасвим сам за оближњим столом, ручао познати политичар веома високог ранга у британској влади. И нико га није не само узнемиравао него чак ни примећивао. И ми, бучни странци, разговарали смо сасвим тихо да не бисмо реметили мир осталих ћутљивих гостију.

Петнаест година касније, када сам се у Лондону увелико одомаћио, питао сам директора „Тревелерса":

– Знам да овде није пристојно причати о политици или о приватном животу. О чему је ред разговарати у енглеском клубу?

После краће напрегнуте паузе добио сам следећи одговор:

– Па, господине, у клубу уопште није пристојно разговарати! ■

ШТАФЕТА ЗА МУШКАРЦЕ

Пошто сам за време читавог недељног ручка исправљао понашање нашег сина за столом, обратио сам се својој супрузи:

– Хоћемо ли икад успети да овом детету усадимо лепе манире?

– Васпитање дечака никада нема краја – мирно ми је одговорила она. – Сада га дресирамо ми а, када се ожени, штафету преузима његова жена. И, молим те, човече, престани већ једном да причаш с пуним устима! ■

ШОК ТЕРАПИЈА

Професорка клавира у, нећемо да кажемо којој, београдској нижој музичкој школи пронашла је једини довољно убедљив начин да смири незаинтересоване и непослушне ученике којима надобудни родитељи силом уливају љубав према музици:

– Упозоравам вас – казала им је чим су крочили у учионицу на прво међусобно упознавање – да ћу, ако ме не будете слушали, рећи вашим татама и мамама да сте талентовани! ■

ЧАРОБНИ КРУГ ПРОТИВ УТВАРА СТРАХА

Стефена Кинга, славног аутора фантастичних романа пуних страве, читаоци често питају постоји ли нешто чега се он плаши.

„Бојим се свега", одговара он искрено. „Страх ме је да летим авионом и да се возим лифтом. Ужасавам се мрака. У хотелу увек остављам упаљену бар једну лампу пре него што изиђем да ме при повратку не дочека помрчина. Ако ноћу уђем у непознату просторију и потражим на зиду прекидач за паљење светлости, ужасно стрепим да не налетим на ко зна чију руку. Романе страве почео сам да пишем и зато да бих самог себе охрабрио. То је као да сам око себе нацртао чаробни круг у коме нико и ништа не може да ми науди. Мајка је имала обичај да ми говори: 'Ако замишљаш најгоре, оно се неће догодити'. Ето, то је моја тајна и права истина."

Припремила: Б. Дожић

Илустровала: Ивана Шевбић

Пиши како ти је воља

ТАЧКА, ТАЧКА, ЗАРЕЗ...

Децимали су откривени још пре 500 година, али ни до данас у свету не постоји јединствен стандард за њихово писање

У англосаксонским земљама између целог броја и децимала ставља се тачка, а већина европских земаља користи запету. Али, није то ништа, у историји децималних бројева било је и веће збрке. Тако је познати арапски математичар Џемшид ибн-Масуд ал-Каши, творац детаљне теорије о бројевима који се састоје од целог броја и децималног дела мањег од један, писао децимале црвеним мастилом и уоквиравао у засебне правоугаонике. Можда је ове поступке позајмио од Кинеза који су за децимале знали још пре 1500 година. Ипак, треба знати да достигнућа Кинеза, као ни рад ал-Кашија, нису утицали на Европљане – они су децималне бројеве открили потпуно самостално.

Мало много компликовано

Први је у Европи увео децимале холандски математичар и физичар Симон Стевин. У свој књизи „Десетина" (1585) он је користио гломазан и незгодан систем записивања децималних бројева. На пример, број 15,3758 Стевин је писао овако: 15 (10) 3 (1) 7 (2) 5 (3) 8 (4), а 5,07 овако: 5 (10) 7 (2). Можете да замислите како је тек тешко било забележити аритметичке радње с овим бројевима.

И тачку и запету први је предложио швајцарски математичар, часовничар и астроном Јобст Бирги, један од проналазача логаритама. Године 1530. немачки математичар Кристоф Рудолф за одвајање целог броја од децимала користио је усправну црту, а многи други математичари пошли су његовим стопама. Отац нове астрономије Јохан Кеплер и шкотски математичар Џон Непер, отац логаритама, више су волели запету, мада је Кеплер понекад, јасноће ради, стављао децимале у заграду. Један од највећих научника у историји човечанства Исак Њутн такође је користио зарез, а енглески математичар Абрахам де Моавр тачку.

Едвард Рајт, познат по томе што је измислио систем како да се Земљина кугла представи на равној површини („меркаторска пројекција"), одвајао је децимале од целог броја тачком у дну реда. Рајт је много допринео примени логаритама у Енглеској и отуд се његов систем бележења децимала раширио међу енглеским математичарима, а затим је извезен и у Америку.

Три и по или три пута пет?

Нико од историчара математике не зна када су тачно британски штампари за одвајање децимала почели да користе тачку у средини реда. У другим земљама, па и код нас, таква тачка била је нешто сасвим друго – знак за множење. А како писаће машине немају овај знак – тачку на средини реда – Енглези су почели да је стављају на њено уобичајено место – у дну реда. Данас се у енглеским математичким уџбеницима само по смислу може разумети шта, на пример, значи 3.5, да ли „три и по" или „три пута пет". А кад из контекста никако не може да се схвати шта је написано, прибегава се недвосмисленом знаку множења „X" (Иначе, тачку као знак множења први је предложио немачки филозоф, математичар, физичар и дипломат Годфрид Лајбниц 1684. године).

У земљама које уместо запетом децимале одвајају тачком, нула целих се једноставно изоставља. Тако се број 0,458 пише као .458. Отуд на америчким и јапанским рачунарима код укуцавања ових бројева не треба почињати са нулом, довољно је притиснути тачку, а затим цифре децимала.

Да би збрка била потпуна, у неким земљама места бројева у дугачким децималима деле се тачком или запетом. Тако се у Сједињеним Америчким Државама за исписивање новчаних износа користе запете за одвајање скупина, а тачка за одвајање цента од долара. На пример, 47, 311, 20 је четрдесет седам хиљада триста једанаест долара и двадесет центи!

Припремила ***В. Милићевић***

Илустровао: Растко Ћирић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ПОМОО УДАРИОО ГРОО

Девојка, сасвим сама у планини и заузета подешавањем ремења, није ни приметила како закаснела мућа пара небо и као одапета стрела погађа метални оквир њене леђне торбе. Свет око ње заиграо је у заслепљујућој светлости...

Мери О'Лири дрхтала је од зиме док је расклапала лучне држаче свог округлог шатора у облику ескимског иглоа. Био је 11. август, али су тог јутра небо покривали тамни облаци а температура је једва износила 5 Целзијусових степени на малој чистини Стеновитих планина у срцу Националног парка „Рузвелт" у америчкој држави Колорадо.

Тај августовски петак 1989. био је Мерин трећи дан соло планинарења. Ова двадесетосмогодишња студенткиња из Колорада одувек је обожавала природу, али се никада раније није упуштала у заиста тешка и дуга пешачења по брдима и долинама. Сада јој је био план да се, сасвим сама, пет дана препусти неодољивој авантури.

Док су се мрачни облаци гомилали предсказујући олују, Мери је наместила на леђа велику торбу од синтетике с металним оквирима у којој су се налазиле све њене ствари и кренула пустом стазом. Пре једанаест сати стигла је до зелених падина планине Шов (француски: chauve = ћелав) која је то име добила због своје потпуног голог врха.

Мери је мислила да ће, као и обично, јутарње хладноће нестати чим изађе сунце, али су, напротив, зима и ветар све јаче уједали. Срећом, била је добро одевена. Када је, негде у даљини, загрмело, пожурила је узбрдо да нађе склониште од олује.

Брзо се попела на Ћелави врх и застала да осмотри природу. Доле у даљини запазила је гребен који се пружао дуж линије првих шумских крошњи налик на чипку. Закључила је да ће се брже спустити ако напусти главну стазу и пресече гребен да би стигла на суседни врх.

Удар, електрицитет, спаљена кожа и месо

На том путу ухватила ју је јака ледена киша па је обукла и зимску јакну. Није ни стигла до ивице чипкасте шуме а већ је пљуштало. Далеко на хоризонту севнула је муња и Мери је избројала пет секунди пре него што се планином разлегла грмљавина. Олуја је била удаљена више од једног километра и решила је да настави пут.

Само што је то помислила, почело је невреме с громовима који су језиво одзвањали планином као што је познато сваком ко је тако нешто доживео. Мери је потрчала да се склони испод дрвећа. Хладноћа од ветра и кише продирала јој је до самог тела упркос топлој одећи.

Око један по подне олуја је почела да јењава а када се појавило и сунце, девојка је изишла из склоништа. Била је заузета подешавањем ремена леђне торбе па није ни приметила како закаснела мућа пара небо и као одапета стрела погађа метални оквир њене торбе. Свет око ње заиграо је у заслепљујућој светлости.

Заглушујући удар грома заковитлао јој је тело и одбацио је увис. Мишићи су јој се снажно згрчили, крв јурнула у удове а све длаке косе подигле. Осетила је како јој електрицитет пролази кроз ноге а ноздрве јој се пуне љутим мирисом спаљене коже и меса.

Остала је прикована у месту у несносној топлоти а када се повратила од ужасног шока, само се строполтала на земљу. Главу и горњи део тела раздирали су јој болови: доњи, од паса наниже, уопште није осећала.

Пузећи на рукама, вукући ноге

Мада је врло добро знала шта јој се десило, Мери једноставно није могла да верује да је баш њу ударио гром јер се такве ствари обично догађају само другима и о томе се чита у новинама. А када се, најзад, прибрала, спремила се да умре.

Лежала је неко време чекајући смрт а када је струјање и пецкање у телу престало, бојажљиво је подигла главу „Па, ја сам жива", промрмљала је у чуду. Није јој, срећом, пало на памет да није баш сигурно и да ће остати жива.

Превртула се на десну страну и извукла руке из ремења торбе. Али, ноге није могла да подигне, као да уопште нису биле њене. Уздрхтала је на изненадну помисао да у кожним патикама можда има спржене патрљке уместо стопала или, чак, само пепео. Шта да ради сад када је ноге уопште не служе?

Тешко повређена, далеко од планинарске стазе и без живе душе на видику, Мери је брзо схватила да ће заиста умрети лежећи ту уколико што пре не потражи помоћ што је значило напрегне се упркос ранама и нешто предузме. Ледена киша поново је почела да пада.

Да преноћи у планини није долазило у обзир. Морала је што брже да се докопа пута којим пролазе чувари шуме и дрвосече. Сетила се једног

ЗИТЕ, МЕ ЈЕ М!

колског пута који се спуштао према југу. Узела је само чутуру с водом и кренула пузећи, ослањајући се на руке и вукући непокретне ноге.

Напредовала је брзином пужа пошто је сваког часа морала да се окреће и пази да ноге не озледи о неку стену или дрво. Онда је променила начин кретања. Обрнула се око себе подупирући се рукама и ноге су јој се нашле напред. Тако је ишло мало брже јер су јој се ноге налазиле пред очима.

Само напред, О'Лири!

Ускоро се испред Мери нашла непремостива препрека – дебело оборено дрво дугачко двадесетак метара. Да га заобиђе, није ни помишљала јер би тај напор трајао сатима. Да пређе преко њега? Морала је да покуша без неке наде да ће успети.

Дубоко је удахнула ваздух и привукла ноге уз само стабло. Онда је, длановима ослоњена на тло, подигла горњи део тела, подупрла се и повукла нагоре беживотне ноге и бедра. Да би и горњи део тела пребацила преко дебла, из све снаге се ухватила за његову дебелу оштру кору.

Ужасно је болело, али је тако, гризући усне да не би јаукала, успела да се подигне на стабло и благо склизне на другу страну. Савладана препрека!

Већ је било прошло два по подне а она се, центиметар по центиметар, метар по метар, тек малчице приближила путу. Подрхтавала је целим телом а крвљу са тешко озлеђених дланова умазала је и лице и одећу. „Само напред, О'Лири, сада не смеш да попустиш!", гласно је храбрила онај део себе који је желео да легне и препусти се судбини.

Последњих педесет метара до пошљунчаног пута учинили су јој се као вечност. Пут није смела да пређе у страху да је неки аутомобил у густој киши не прегази. Зауставила се на ивици и стропоштала крај неке стене. Затворила је очи да би их заштитила од кише. „Учинила сам све што је било у мојој моћи, сада све зависи од среће", помислила је скрхана умором и боловима.

Не сме да заспи и изгуби свест

Нешто даље, покрај тог истог пута, власници столарске радионице Скот Андерсон и Гари Лонг, који су по шуми од јутра трагали за једном ретком врстом дрвета с нарочитим влакнима, одлучили су да прекину и да се врате кући пошто киша није престајала.

Гари је сео за волан камионета а Скот га је пратио у великом камиону. Истовремено су приметили обрисе нечег што је личило на људско биће покривено блатом и крвљу на киши крај пута. Гари је искочио из возила и пришао том нечему, Скот за њим.

– Молим вас, помозите ми – прошаптала је Мери први пут бризнувши у плач. – Мене је у планини ударио гром!

– Возимо је до главног пута, она хитно мора у болницу! – узвикнуо је Скот.

Благо су је подигли и спустили на предње седиште камиона. Скот, који је возио, стално је бацао поглед на Мери која је била бела као авет и јецала и дрхтурила у полусвесном стању.

Скот је знао да то нису добри знаци и почео је да је „мучи" непрекидно јој постављајући разноразна питања да би је одржао у будном стању. Када се губила и ћутала, он ју је нежно додиривао и запиткивао терајући је да му одговара било шта. Само да не заспи или изгуби свест.

На пола пута наишли су на чувара шуме који је радиом позвао помоћ. Амбулантна кола стигла су брзо и одвезла Мери до хеликоптера за болницу у Пудр Волију. Тамо је стигла тачно у пет по подне.

Хоћу ли моћи поново да ходам?

Телесна температура била јој је свега 35,5 Целзијусових степени, артеријски притисак више него критично низак. Имала је тешке опекотине по леђима, бедрима и левом табану. Ноге су јој биле отечене и модроплаве.

Доктор у одељењу за реанимацију (враћање у живот) једва је поверовао да је на рукама препузала два километра кроз планину, а још мање да је остала жива после директног удара грома мада је рођеним очима видео да девојка не губи свест што би био веома рђав знак.

Прво што је Мери питала када су јој обрадили опекотине и стабилизовали опште стање било је:

– Хоћу ли моћи поново да ходам?

– То је засад тешко предвидети, треба да прође време – одговорио јој је лекар.

Чудо се, ипак, догодило. После само неколико дана боравка у болници Мери је проходала и циркулација крви јој се вратила у нормалу. Пет дана после удара грома Мери је увелико шетала.

За успомену су јој остали безбројни ожиљци и страх од громова. Али, груди се да га надвлада и сматра да је постала јача после удеса у планини. Планинарања се није манула: у Америци је најважније размишљати позитивно и не бити губитник. Мери О'Лири је победила.

Припремила: ***Б. Дожић***

ЦАРУ ЦАРЕВО

КРАЉИЧИНИ ЛАБУДОВИ И КРАЉЕВЕ ОСТРИГЕ

У преосталим европским монархијама владари и дан-данас уживају неке необичне привилегије и имају чудне обавезе

По закону, сви Данци су једнаки за воланом и на аутопутевима морају да воде рачуна о ограничењу брзине на 100 километара на час. То, међутим, не важи за краљицу Маргарету II и њену краљевску родбину. Тако је краљица – мајка, осамдесетогодишња Ингрид, постала прави страх и трепет на тамошњим друмовима, па је штампа често писала о баки која у пратњи телохранитеља бесомучно јури градским улицама. Краљица је морала да упозори породицу да поштују саобраћајне прописе.

У тој лепој земљи суверен ужива још неке привилегије: њему, у овом случају њој, припада први урод острига из фјорда Лим на северозападу земље. По традицији, и прва ухваћена јаребица мора да заврши у краљевском лонцу. С друге стране, света је обавеза владара да припада евангелистичко-лутеранској цркви и да никада не сме да има дугове.

Затвор или смртна казна

Прво јаје копца, које се нађе у Холандији, припада владару, а сада је то краљица Беатрикс. Али, прећутним договором са поданицима она се одрекла овог права јер кобаца је све мање, па је важно да се сачува свако јаје. Постоји, ипак, нешто што владарка по сваку цену жели да задржи: и даље се широм земље 30. априла слави Краљичин дан, што је, у ствари, рођендан њене претходнице на престолу и њене мајке – Јулијане.

Лабудови који поносито плове Темзом лична су својина краљице Елизабете и под заштитом су њене круне. По обичајном праву, које у Енглеској има снагу закона, свако ко рани или убије лабуда може не само да оде у затвор него и да му изрекну смртну пресуду. Додуше, та најстрожа казна у Британији је већ укинута. Ипак, ради безбедности ових птица, краљица једном годишње организује скупљање, пребројавање и обележавање лабудова.

Британском владару, такође, од памтивека следује и један дворски песник, са симболичном платом од 27 фунти годишње. Исто тако, суверену од давнина припада све оно што море избаци на обале разуђеног острва, као и један радни сат годишње свих зидара у Шкотској. На писмо, на којем пише да га шаље Елизабета Друга, не мора да се налепи марка јер је краљица ослобођена плаћања поштарине.

Британска краљица је, као и сви претходни монарси, обавезна да припада протестантској англиканској цркви по чијим се правилима обављају сва венчања, а чак три посебна закона онемогућавају да се неки католик прокријумчари у краљевску породицу.

Када у краљевску палату на дужност ступа нови соколар, краљица је дужна да му поклони три јелена из виндзорског парка. У прошлости би јелени послужили за гозбу, а данас се поклон уручује само симболично.

Нема фудбала без кнеза

Белгијски краљ Бодуен полаже право на први урод јагода у земљи. И док је некада у слатким плодовима уживао тек почетком лета, данас, захваљујући стакленицима, краљ своје јагоде са шлагом једе већ у марту.

А да без кнеза нема ни фудбала, доказ је малени Монако. Када фудбалска репрезентација ове средоземне

кнежевине утрчи на стадион, кнез Реније III мора да буде присутан у свечаној ложи. То је његова владарска дужност, обавеза и привилегија. Њему, такође, припада и заклетва свих поданика. Пошто, наравно, сав народ не би могао да се окупи око престола, то се кнезу, у име народа, закуну министри и државни функционери. А 27. јануара, када Монако слави Свету Денизу, своју заштитницу, Реније припада част да бакљом започне традиционални ватромет.

Норвешком краљу Харолду I припада право да маше са балкона Бакингемске палате у Лондону пошто је он потомак енглеског краља Едварда VII. Харолду је, такође, у његовој земљи загарантовано учешће на такмичењу у скијашким скоковима у Холменколену.

Туриста који је безуспешно покушао да добије улазницу за борбу са биковима – популарну кориду – у Шпанији има разлога да завиди краљу Хуану Карлосу коме припада стално место у ложи.

Шведском краљу Карлу XVI Густаву одузета су многа права: не сме да одржи званични говор, одузето му је место председавајућег у Државном савету, а више му не припада ни раније обавезан примерак младог северног јелена. За утеху, он на скијашкој трци „Васа" једном годишње бесплатно добије тањир супе – што иначе припада само такмичарима. Ипак, за сада га још нису истерали из његовог дворца, а сваке године дозвољавају му да уручи цењене Нобелове награде.

Као што се види, ни владарске части и обавезе нису оно што су некад биле. ***Д. К.***

ЈЕСТИВО ЂУБРЕ

Американци годишње произведу тоне и тоне ђубрета од чега добар део у виду употребљене амбалаже за храну. Може бити да је Тоби Томсон са Рочестерског технолошког института делимично решио невољу. – А што ми то не бисмо лепо јели? – запитао је самог себе једног дана. Тако је рођена идеја о јединственој амбалажи.

– Нема ту ничег нарочито новог – објашњава Томсон који се иначе бави дизајнирањем паковања за храну. – Неке ствари, рецимо јабуке и грожђе, долазе нам у природној амбалажи коју ми већ једемо (кору у првом, опне у другом случају). Исто важи и за неке друге прехрамбене производе. Уместо да пиринач, пшеницу и неке друге житарице пакујемо у кутије, могли бисмо да искористимо њихову природну амбалажу тиме што бисмо је самo прерадили у облик који би био згоднији за складиштење. Још једном Томсонов предлог за размишљање: тестенина би могла да се пакује у амбалажу која би се кувала заједно с њом и затим јела као додатак који ничим не би променио укус теста. За исписивање етикета и осталог користиле би се боје биљног порекла које би замениле досадашње токсичне.

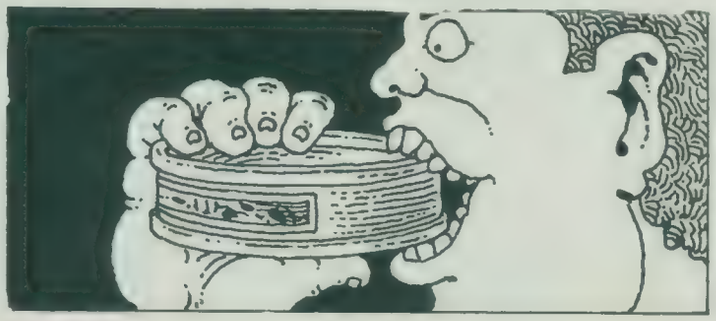

Томсон упорно покушава да од одговорних из прехрамбене индустрије добије подршку и новац за истраживање, али нико још није спреман да озбиљно загризе у идеју о јестивој амбалажи. – Мислим да произвођачи греше и да ће се кајати – каже он.

АРВЕНСКИ ШТИТ

II део

ПИШЕ: ГОШИНИ (GOSCINNY)

ЦРТА: УДЕРЗО (UDERZO)

АЈД' ЖБОГОМ, ДРУШТВО! ТРЕБА ДА НАШТАВИМ ИШТРАГУ!
РОБИКС ВИНО И УГАО
БРКОВИ?
ЖДРАВО! ИМА ЛИ ШТА ДА ШЕ ПОПИЈЕ?
ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ ТОГ ШПИЈУНА? РИМЉАНИ ТРАЖЕ ВЕРЦИНГЕТОРИКСОВ ШТИТ? НЕ СМЕЈУ ГА НАЋИ!
АХ, ТА ПИЈАНДУРА ШВАШТА ПРИЧА...
МИ ЋЕМО НАЋИ ШТИТ, ТУТАТИСА МИ!
ПЛОП!
АШТЕРИКШЕ, ТО ШУ ШТАРЕ ПРИЧЕ, ШАДА ЈЕ МИР И...
ИДЕМО ОДМАХ У НЕМЕСОС ДА НАЂЕМО ТОГ КОСИНУСА! ПОКРЕТ!
АЛИ ЈА НИСАМ ЗАВРШИО С ЈЕЛОМ!
ЛЕГИОНАР-УХОДА МАРКУС МИНИБУС ДОШАО ЈЕ ДА ПОДНЕСЕ ИЗВЕШТАЈ...
Ж... Ж... ЖДРАВО, ДРУШТВО!
R!
ШТА ЈЕ БИЛО?
ОНИ... НЕ ЗНАЈУ ГДЕ ЈЕ АЛЕЗИЈА... ХИК... АЛИ ВИНО ИМ ЈЕ ШЈАЈНО... ПАРДОН, СЈАЈНО!
РЕЗУЛТАТ ИЗВЕШТАЈА - ЗАТВОР
У ВОЈСЦИ СЕ НЕ ТРЕБА СУВИШЕ ИСТИЦАТИ... И АКО НЕШТО ЗНАШ... ЈЕЗИК ЗА ЗУБЕ!
ЖДРАВО, ДРУШТВО!

ЗА ТО ВРЕМЕ, НАШИ ПРИЈАТЕЉИ СУ СТИГЛИ У НЕМЕСОС*, ВЕЛИКИ АРВЕРНСКИ ГРАД...
АСТЕРИКСЕ, А КАКО ЋЕМО НАЋИ ТОГ КОСИНУСА?
ОН ПРАВИ ТОЧКОВЕ... ФАБРИКУ ТОЧКОВА ВАЉДА НИЈЕ ТЕШКО УОЧИТИ...
* ДАНАШЊИ КЛЕРМОН-ФЕРАН

ГЛЕДАЈ! НА ОНОМ ТРГУ СА ЦЕЗАРОВОМ СТАТУОМ!

ИДЕМО!
ЈУЛИЈЕ ЦЕЗАР
КОСИНУСОВИ ТОЧКОВИ

ИЗВОЛИТЕ?
ХОЋЕМО ДА РАЗГОВАРАМО СА КОСИНУСОМ!

КОЈИМ ПОВОДОМ?
МИ ТРАЖИМО ЈЕДАН ШТ...
БОНК!

ЛИЧНА СТВАР! МИ СМО АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС!
И ИДЕФИКС!

АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС ТРАЖЕ ШЕФА РАДИ ПРИВАТНОГ РАЗГОВОРА!

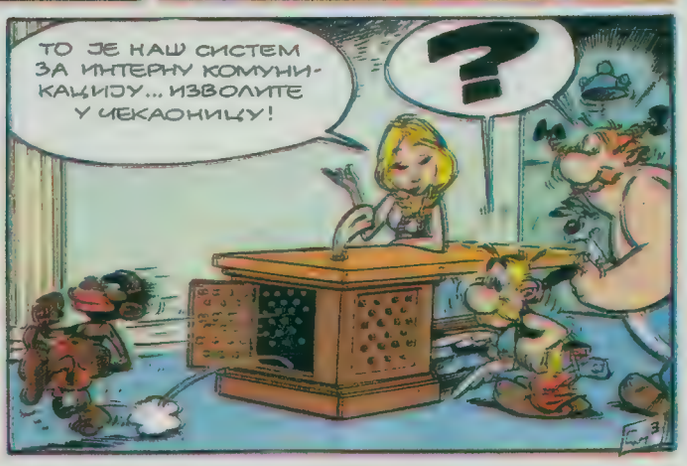
ТО ЈЕ НАШ СИСТЕМ ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ... ИЗВОЛИТЕ У ЧЕКАОНИЦУ!
?

ЧУДНО МЕСТО!
ТО ТИ ЈЕ КРУПНА ИНДУСТРИЈА! ПАНОРАМИКС МИ ЈЕ ПРИЧАО...
ПРИМИЋЕ ВАС КОРНЕЛИЈА, ПОМОЋНИКА ГОСН' КОСИНУСА! ИЗВОЛИТЕ ОВАМО...
ОВО СУ НАШЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ! ИМА МНОГО ПРЕПИСКЕ... МИ ПРОДАЈЕМО ТОЧКОВЕ ШИРОМ СВЕТА!
НАПРЕД!
ШТА МИСЛИШ, КАД БИХ И ЈА ОТВОРИО КАНЦЕЛАРИЈУ?
МОГАО БИХ СВУДА ДА ПРОДАЈЕМ МОЈЕ КАМЕНЕ СПОМЕНИКЕ И...
ТО СУ ОНИ!
ХВАЛА... ГОСПОДО, СЛУШАМ ВАС!
БУТ'!
ОБЕЛИКСОВИ СТУБОВИ
ХОЋЕМО ДА ВИДИМО КОСИНУСА!
ЖАО МИ ЈЕ, ГОСН' КОСИНУС ИМА ВАЖАН САСТАНАК! О ЧЕМУ СЕ РАДИ?
ОБЕЛИКС И ИДЕФИКС СТУБОВИ
ПРИВАТНА СТВАР! ХОЋЕМО ДА ВИДИМО КОСИНУСА ОДМАХ!
НЕ-МО-ГУ-ЋЕ!
НЕ УЛАЗИ
ЈЕСУ ЛИ ОВО ЊЕГОВА ВРАТА?
ДА, АЛИ ВИ НЕ СМЕТЕ...

ДОЂИ, ОБЕЛИКСЕ!
ДОЂИ, ИДЕФИКСЕ!
РЕКЛА САМ ДА НЕ СМЕТЕ...
НЕ УЛАЗИ

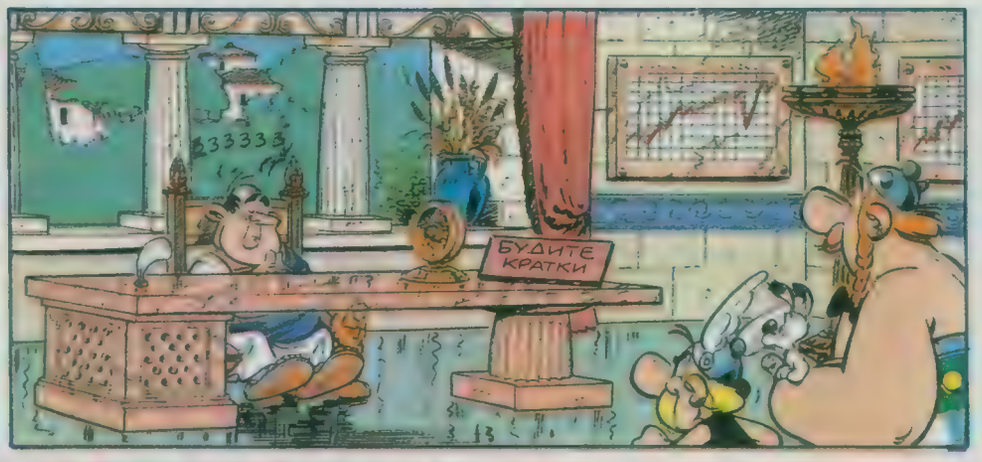
БУДИТЕ КРАТКИ

А? ШТА? ЈУПИТЕРА МУ, ШТА ВИ ХОЋЕТЕ?
ИЗВИНИ ШТО ПРЕКИДАМО ТВОЈ ВАЖАН САСТАНАК, АЛИ ХТЕЛИ БИСМО ДАТИ ПОСТАВИМО НЕКОЛИКО ПИТАЊА О ЈЕДНОМ ШТИТУ...

ЗОВИТЕ СТРАЖУ!

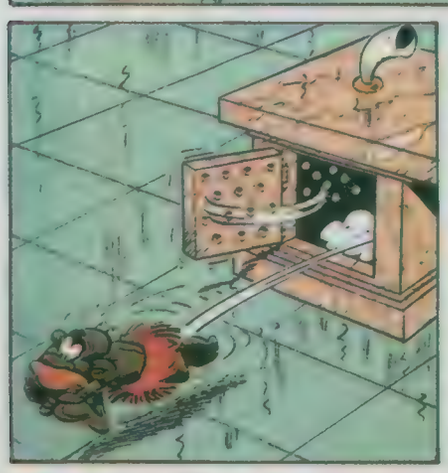

ПРЕКИНУО САМ ВЕЗУ, АСТЕРИКСЕ!
ОДЛИЧНО! САД ИДИ НА ВРАТА И НЕ ДАЈ НИКОМ ДА УЂЕ!

ШЕФЕ, ШТА СЕ ТО ДОГАЂА?
?

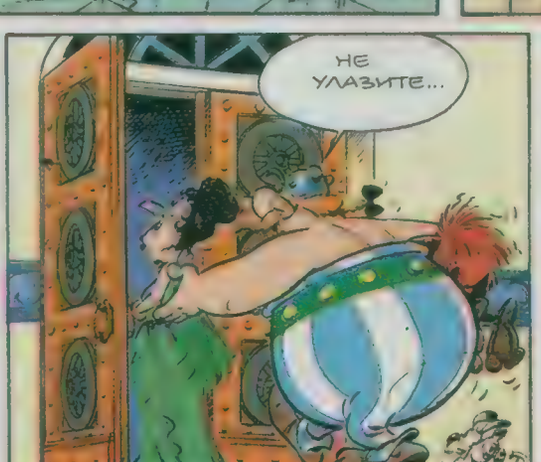
НЕ УЛАЗИТЕ...

...ВАШ ШЕФ ИМА САСТАНАК!
ТРЕС!

АКО ТРАЖИТЕ МОЈЕ ЗЛАТО, ОНО ЈЕ У ЈЕДНОЈ РИЗНИЦИ У ХЕЛВЕЦИЈИ!
ТВОЈЕ ЗЛАТО НАС НЕ ЗАНИМА!
БУДИТЕ КРАТКИ
ХОЋЕМО АРВЕРНСКИ ШТИТ! ОНАЈ КОЈИ СИ ТИ УЗЕО ПОСЛЕ БИТКЕ КОД АЛЕЗИЈЕ!
ЈА САМ НАВИКАО ДА ГОВОРИМ КРАТКО И ЈАСНО! ЗАР БИ ТИ СМЕО ДА СЕ ПОСЛУЖИШ ГРУБОШЋУ?
БИХ!
ТО САМ И МИСЛИО! У РЕДУ, ОНДА ЋУ ТИ СВЕ РЕЋИ...
„...ПОСЛЕ ВЕРЦИНГЕТОРИКСОВЕ ПРЕДАЈЕ, ЗАИСТА САМ УЗЕО ЊЕГОВ ШТИТ...
...АЛИ У МЛАДОСТИ САМ БИО РОБ ГАДНЕ НАВИКЕ КОЦКАЊА...
ИГРАШ ЛИ ТИ ПРЕФЕРЕНЦИЈУМ?
!
...ПА САМ ПРОКОЦКАО И ШТИТ! ОН ЈЕ ПРИПАО ЈЕДНОМ ЛЕГИОНАРУ, ФИКУСУ РЕБУСУ!
УХ! ЈА САМ ТРОПА!
ДОБРО УОЧЕНО!
ПОСЛЕ ДЕМОБИЛИЗАЦИЈЕ ОСТАО САМ У АРВЕРНИЈИ И ОБОГАТИО СЕ ПРАВЕЋИ ТОИКОВЕ!
ГДЕ ЈЕ САД ТАЈ РЕБУС?
МИСЛИМ ДА ЈЕ ЧУВАР КУПАЛИШТА У БАЊИ КАЛЕНТЕС!
?
ОНА ЈЕ ПОЗВАЛА ОВЕ ЉУДЕ, А ОНИ МИ НИСУ ВЕРОВАЛИ ДА ЈЕ КОСИНУС ЗАУЗЕТ... МОРАО САМ ДА ИХ УБЕДИМ!

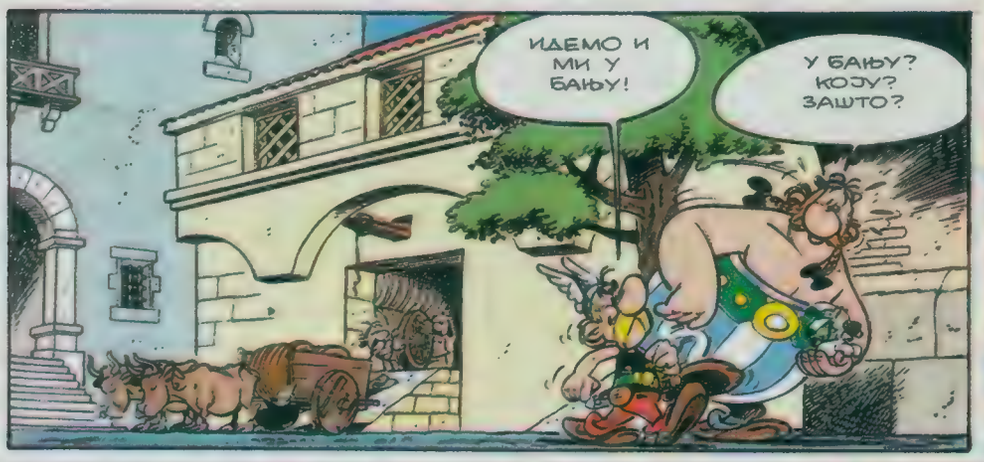
ИДЕМО И МИ У БАЊУ!
У БАЊУ? КОЈУ? ЗАШТО?

МОРАМО ДА НАЂЕМО ЈЕДНОГ ЧУВАРА КУПАЛИШТА У КАЛЕНТЕСУ. НЕ БУНИ СЕ, НЕГО НАЂИ ШТО ПРЕ НЕКО ВОЗИЛО!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
КОРНЕЛИЈА?

ВИ ЗНАТЕ ИМЕНА ТЕ ДВОЈИЦЕ ВАРВАРА? ДОВРО! ИСКЛЕШИТЕ ХИТНУ ПОРУКУ ЗА КОМАНДАНТА ГАРНИЗОНА У ГЕРГОВИЈИ!
281

НАПРАВИТЕ САМО ЈЕДНУ КОПИЈУ, НА МЕРМЕРУ БЕЗ ЗАГЛАВЉА! ТО ЈЕ ПОВЕРЉИВА ПОРУКА, НЕПОТПИСАНА!

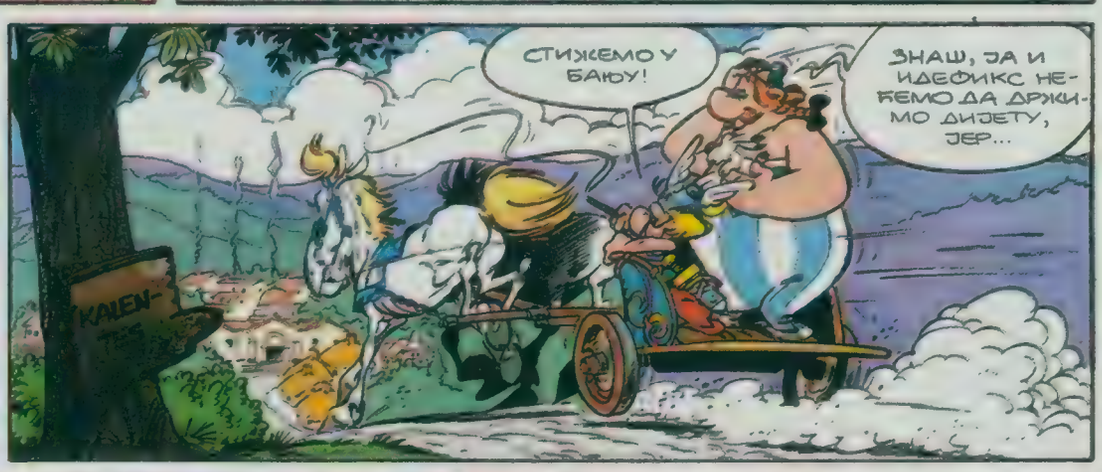
СТИЖЕМО У БАЊУ!
ЗНАШ, ЈА И ИДЕФИКС НЕЋЕМО ДА ДРЖИМО ДИЈЕТУ, ЈЕР...
КАЛЕН-

НЕ, ОБЕЛИКСЕ! МОРАМО СЕ „ЛЕЧИТИ У БАЊИ КАО И СВИ, ДА НЕ БИСМО ПОБУДИЛИ СУМЊУ!

А САД, ПРАВИ СЕ ДА СИ БОЛЕСТАН!

Ако ускоро не поједем бећара, нећу ни морати да се пресиварам!
ТРАЖИМО ДРУГИДА КОЈИ УПРАВЉА ЛЕЧИЛИШТЕМ!
АНТИБИОТИКСА? ОВДЕ ЈЕ!

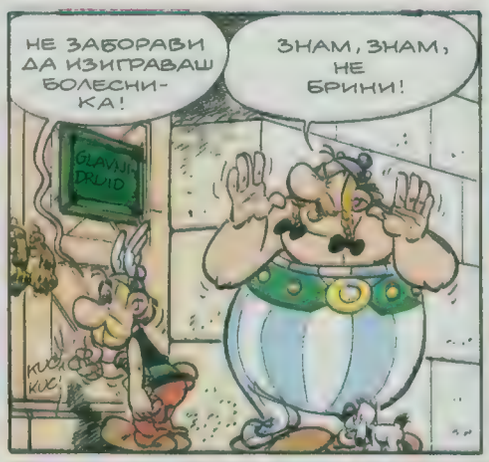
НЕ ЗАБОРАВИ ДА ИЗИГРАВАШ БОЛЕСНИКА!
ЗНАМ, ЗНАМ, НЕ БРИНИ!
GLAVNJIK DRUID
KUC KUC

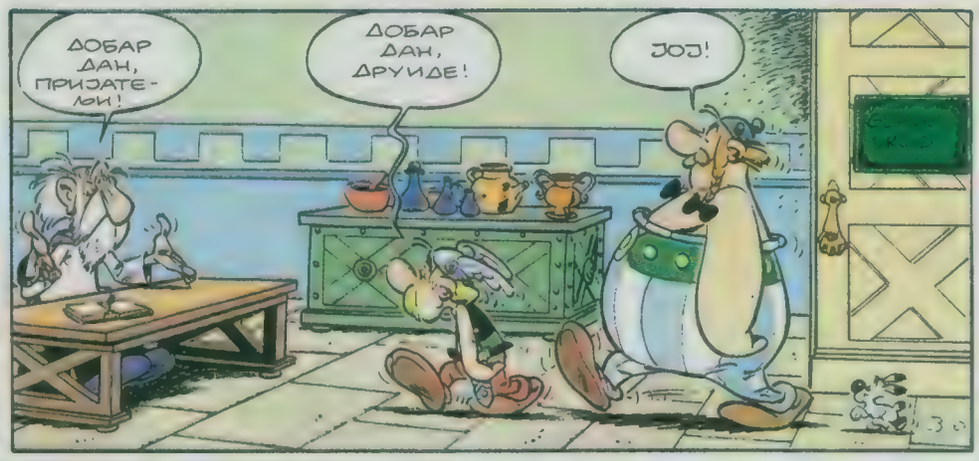
ДОБАР ДАН, ПРИЈАТЕЉИ!
ДОБАР ДАН, ДРУИДЕ!
ЈОЈ!

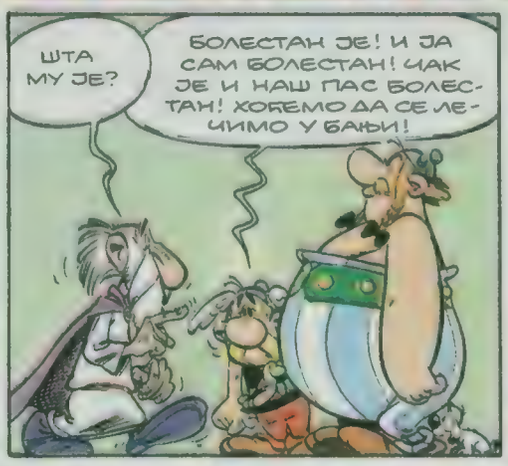
ШТА МУ ЈЕ?
БОЛЕСТАН ЈЕ! И ЈА САМ БОЛЕСТАН! ЧАК ЈЕ И НАШ ПАС БОЛЕСТАН! ХОЋЕМО ДА СЕ ЛЕЧИМО У БАЊИ!

ДА ВИДИМО... ЈЕ Л' БОЛИ ОВДЕ?
ЈОЈ!

А ОВДЕ?
ЈОЈ!

ОДЛИЧНО! ОНДА, ПРЕПИСАЋУ МУ ТУШ, МАСАЖУ, КУПАЊЕ...
ЈОЈ!

...И НАРАВНО, НАЈСТРОЖУ ДИЈЕТУ!
JOJ!

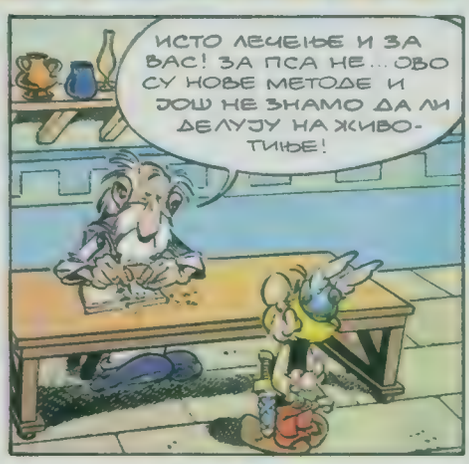
ИСТО ЛЕЧЕЊЕ И ЗА ВАС! ЗА ПСА НЕ... ОВО СУ НОВЕ МЕТОДЕ И ЈОШ НЕ ЗНАМО ДА ЛИ ДЕЛУЈУ НА ЖИВОТИЊЕ!

ТАКО СУ СЕ НАШИ ПРИЈАТЕЉИ ПОДВРГЛИ ЛЕЧЕЊУ, УЗ ДИСКРЕТНО РАСПИТИВАЊЕ...
КАКО СЕ ТИ ЗОВЕШ?
КЛАУДИЈУС ТИФУС!
ЈА? ПУБЛИЈУС УГУРСУС!
МАРКУС ЦИРКУС, А ШТО ПИТАТЕ?
ХОКУСПОКУС!

НАЈМУЧНИЈИ СУ РУЧАК И ВЕЧЕРА...
ГРИЦ! ГРИЦ!

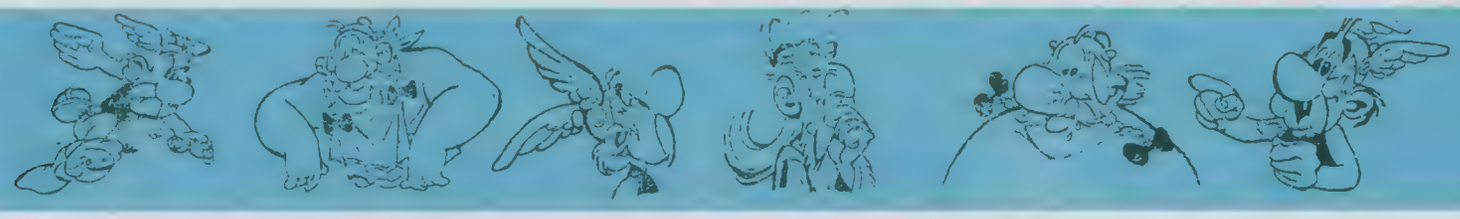

ДОНОСИМ ВАМ ВАШЕ ЗРНО ГРОЖЂА!

АСТЕРИКСЕ! НЕКУ ТО ЗРНО ГРОЖЂА! НЕ МОГУ ВИШЕ! ПОЛУДЕЋУ! АСТЕРИКСЕ!
СМИРИ СЕ! И МЕНИ СЕ ВЕЋ СМУЧИЛО! РИЗИКОВАЋУ И ПОСТАВИЋУ ОТВОРЕНО ПИТАЊЕ!

ЈЕ Л' ТЕ... ДА НЕМА КОД ВАС ЈЕДАН ЧУВАР КОЈИ СЕ ЗОВЕ ФИКУС РЕБУС?
РЕБУШ?

ДА, РАДИО ЈЕ ОВДЕ ГОДИНАМА, А ОНДА ЈЕ ШУШТЕЂЕНИМ ПАРАМА ОТВОРИО ГОШТИОНИЦУ, ШАШЋИМ БЛИЖУ... ЛАКО ЋЕТЕ ЈЕ НАЋИ...

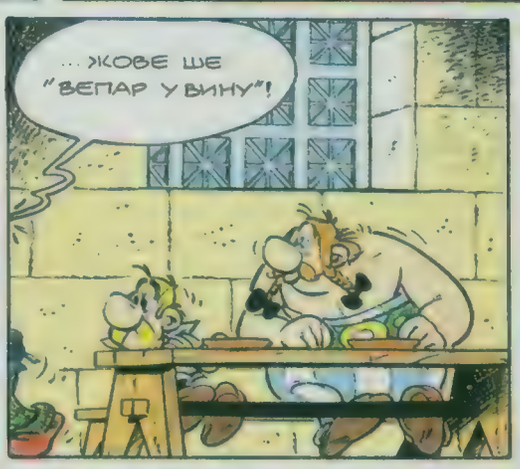
...ЖОВЕ ШЕ "ВЕПАР У ВИНУ"!

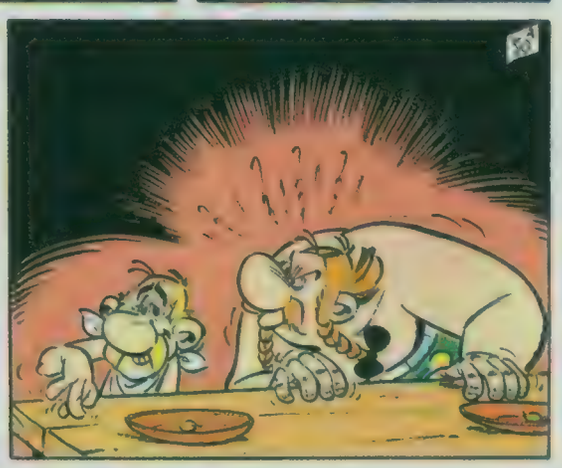

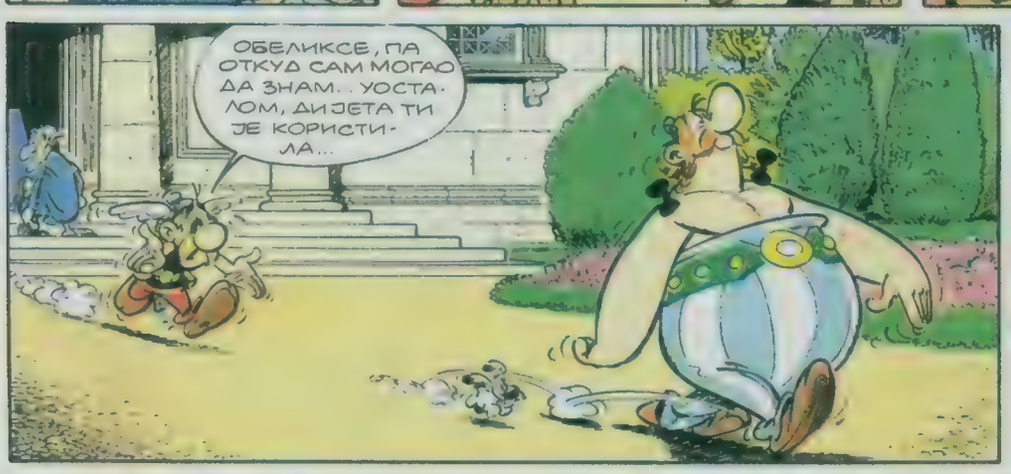
ОБЕЛИКСЕ, ПА ОТКУД САМ МОГАО ДА ЗНАМ.. УОСТАЛОМ, ДИЈЕТА ТИ ЈЕ КОРИСТИЛА...

ГОСН' АСТЕРИКС МИСЛИ ДА ЈЕ НАЈПАМЕТНИЈИ НА СВЕТУ! ДА СЕ ГОСН' АСТЕРИКС НИЈЕ ПРАВИО ВАЖАН, ВОДИЛИ БИСМО ИСТРАГУ ЈЕДУЋИ ВЕПРА С ВИНОМ!

ДОЂИ, ИДЕФИКСЕ! МИ ГА ВИШЕ НЕ ПОЗНАЈЕМО!
Е, ДОСТА МИ ЈЕ ТЕБЕ И ТВОГ КАРАКТЕРА! ГОСН' ОБЕЛИКСУ ЈЕ ВАЖАН САМО ЊЕГОВ СТОМАК! САМО ТО И ТАБАЊЕ РИМЉАНА! ХЛЕБА И ИГАРА! И ТО СЕ ДАНАС ЗОВЕ ГАЛ!

ЕХ, НА ШТА СИ СПАЛА, НЕСРЕТНА ГАЛИЈО!
ЧУЈЕШ ЛИ, ИДЕФИКСЕ? ЈОШ НАМ ДРЖКИ ЛЕКЦИЈУ!
? ?

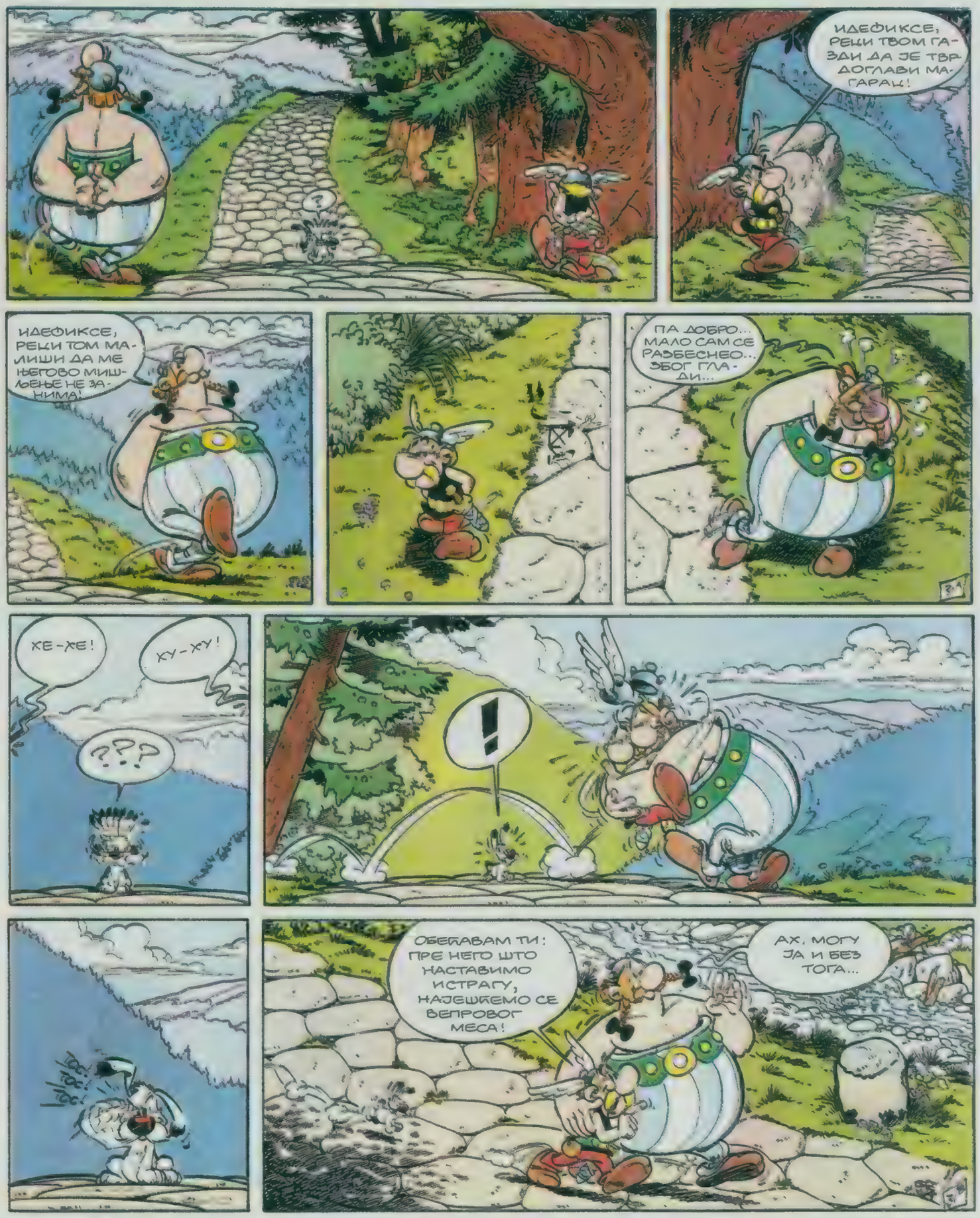
ИДЕФИКСЕ, РЕЦИ ТВОМ ГАЗДИ ДА ЈЕ ТВРДОГЛАВИ МАГАРАЦ!
ИДЕФИКСЕ, РЕЦИ ТОМ МАЛИШИ ДА МЕ ЊЕГОВО МИШЉЕЊЕ НЕ ЗАНИМА!
ПА ДОБРО... МАЛО САМ СЕ РАЗБЕСНЕО... ЗБОГ ГЛАДИ...
ХЕ-ХЕ!
ХУ-ХУ!
?!?
!
ТОС! ТОС! ТОС!
ОБЕЋАВАМ ТИ: ПРЕ НЕГО ШТО НАСТАВИМО ИСТРАГУ, НАЈЕШЋЕМО СЕ ВЕПРОВОГ МЕСА!
АХ, МОГУ ЈА И БЕЗ ТОГА...

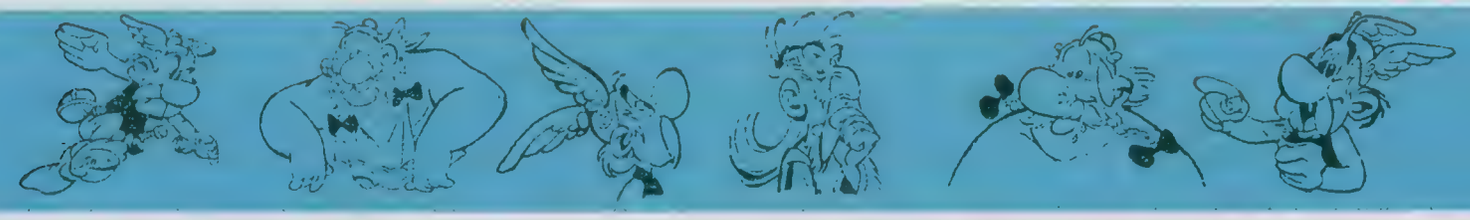

ЈЕСИ ЛИ ТИ ФИКУС РЕБУС?
Ј...ЈЕСАМ!

ОНДА, КАО ПРВО, ДАЈ ДВА ВЕПРА У ВИНУ!
И МЕНИ ИСТО!
Д... ДОБРО...

НЕ МИЧИТЕ СЕ!
?

ПО НАРЕЂЕЊУ ТРИБУНА ТУЛИЈУСА ДИБИДУСА, ЦЕЗАРОВОГ ИЗАСЛАНИКА, ХАПСИМ ВАС!

ШТЕТА... БИЛА ЈЕ ЛЕПА ГОСТИОНИЦА!
РЕБУСЕ, ПРИЧЕКАЈ С ТИМ ВЕПРОВИМА ПЕТ МИНУТА!
ГРРР!

БУММ!
ШШШС!
ПОФФ!
ЦАП!
ЦОНК!
КАКВА ГАЛАМА! ВЕРОВАТНО НЕКА СВАДБА!
ДА, ОВА МОДЕРНА МУЗИКА ЈЕ МНОГО БУЧНА!

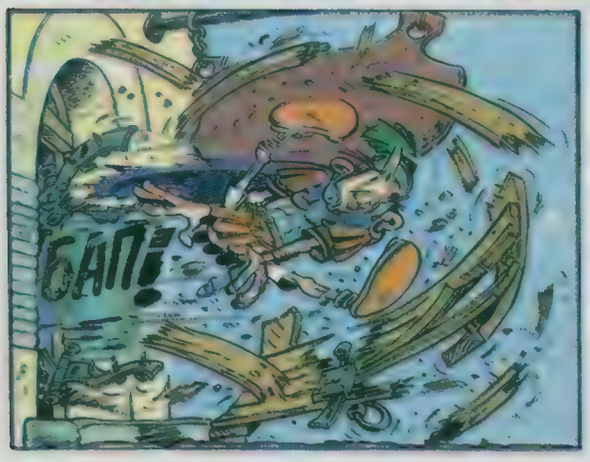
БАП!

ВИДИШ, НЕ МОГУ СВИ НИ ДА СТАНУ!
ДОБРО, ГДЕ СУ ТИ ВЕПРОВИ?
ВЕПАР У ВИНУ

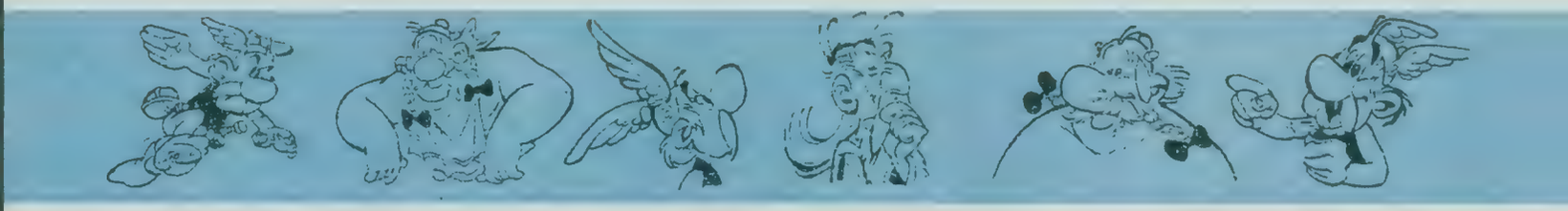

НАЈЗАД! КОЛИКО ВЕЋ ЧЕКАМО НА ВЕПРОВЕ!

ДОБИ, РЕБУСЕ! И ТИ ЋЕШ СЕСТИ С НАМА ЗА СТО!

НИСАМ ЈА КРИВ, ВЕРУЈТЕ... НЕКО ИХ ЈЕ ОБАВЕСТИО ДА ДОЛАЗИТЕ... ЧЕКАЛИ СУ ВАС!

ТО САД НИЈЕ ВАЖНО! ДАЈ НАМ АРВЕРНСКИ ШТИТ И БИЋЕ СВЕ У РЕДУ!

ТАКО ЈЕ... МЊАЦ! ЧОВЕК КОЈИ ТАКО ДОБРО ПЕЧЕ ВЕПРА КАО ТИ.. ЊАМ.. НЕ МОЖЕ БИТИ ЛОШ!

33

АЛИ, ШТИТ НИЈЕ КОД МЕНЕ.. ТО САМ И ЊИМА РЕКАО!

"ТАЧНО ЈЕ ДА САМ ГА ДОБИО НА КОЦКИ КАД САМ БИО ЛЕГИОНАР..."

СТОЈ, ТИ ТАМО! QUO VADIS, МОМЧЕ?

...АЛИ МЕ ЈЕ ЦЕНТУРИОН ПЛАТФУС УХВАТИО ДА САМ ИЗАШАО БЕЗ ДОЗВОЛЕ, ПА САМ МОРАО ДА МУ ДАМ ШТИТ!"

О TEMPORA! O MORES!

БАНГ! БАНГ!

А ГДЕ ЈЕ ТАЈ ПЛАТФУС?

НЕ У НЕКОЈ БАЊИ, НАДАМ СЕ!

КО, ТА ПИЈАНДУРА? ТАМАН ПОСЛА!

ОСТАО ЈЕ У ЛЕГИЈИ! РИМЉАНИ ЋЕ ГА ОДМАХ ПРОНАЋИ, ЈЕР САМ ИМ РЕКАО ЊЕГОВО ИМЕ!

КОЛИКО ТИ ДУГУЈЕМО ЗА ВЕПРОВЕ?

НИШТА, ЧАСТИМ ВАС! САМО МИ ОБЕЋАЈТЕ ДА НЕКЕТЕ ВИШЕ ДОЛАЗИТИ...

33

ДВА ПРИЈАТЕЉА „ПОЗАЈМИЛА" СУ ЈЕДНУ РИМСКУ ДВОКОЛИЦУ...
МОРАМО СТИЋИ У ГЕРТОВИЈУ ПРЕ НЕГО ШТО ТАЈ ПЛАТФУС ДА ШТИТ РИМЉАНИМА...

АКО СТИГНУ ПРЕ НАС, ПРОПАЛИ СМО... НЕ МОЖЕМО СЕ ТУКИ ПРОТИВ ЦЕЛОГ ГАРНИЗОНА!
ЗАШТО? ЈЕ Л' ТО ЗАБРАЊЕНО?

КАСНО У НОЋ...
ЦИНТОНИКС
ВИНО И

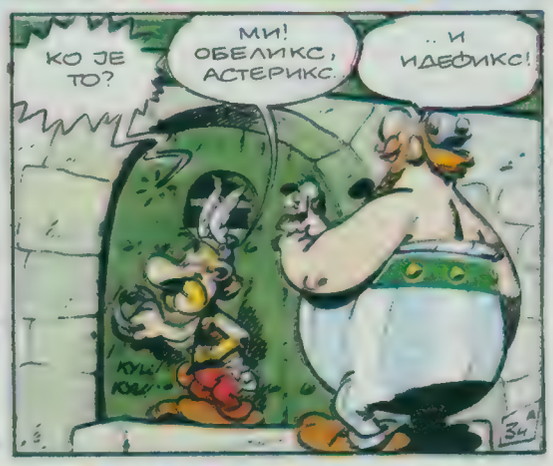
КО ЈЕ ТО?
МИ! ОБЕЛИКС, АСТЕРИКС
.. И ИДЕФИКС!
КУЦ! КУЦ!...

УБИТЕ БРЖО! ДОГАЂАЈУ ШЕ ШТРАШНЕ ШТВАРИ!
?!

РИМЉАНИ ШВЕ ПРЕТРАЖУЈУ... ЖА ВАМА ШУ ИЖДАЛИ ПОТЕРНИЦУ... А ШТО ЈЕ НАЈУЖАШНИЈЕ...

... МОЈ ЦИНТОНИКШ ЈЕ НЕШТАО! ШИГУРНО ГА ЈЕ ДИБИДУШ УХАПШИО! БУ-ХУ-ХУУ!

НИЈЕ ВАЖАН ШТИТ! НАЋИ ЋЕМО ТВОГ МУЖА, ТУТАТИСА МИ!
НАПАШЋЕМО ЦЕО ГАРНИЗОН, БИЛО ЗАБРАЊЕНО ИЛИ НЕ!
?

ТАКО СУ АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС (И ИДЕФИКС) ПРОВЕЛИ НОЋ СКРИВЕНИ ПОД УГЉЕМ...
ЛЕПО СПАВАЈ, АСТЕРИКСЕ!
МАНИ МЕ... ЗАБРИНУТ САМ! СВЕ МИ ЈЕ ЦРНО ПРЕД ОЧИМА!

ЕЈ! ШПАВАЛИЧО!
ХММММ?
ШРАМОТА? МЕШТО ДА КУКУРИЧЕ, ОН ШПАВА!

КУКУРИКУУУ!
УСТАЈ, ОБЕЛИКСЕ!

ДА СЕ УМИЈЕМО! ДАНАС ЋЕМО ИМАТИ ДОСТА ПОСЛА!
ООХАА!

МАЛО ЗАТИМ...
МОРАМО СЕ ТАЈНО УВУЋИ КОД ДИБИДУСА...

...АКО НА СИЛУ УПАДНЕМО, МОГАО БИ ДА ПОГУБИ ЦИНТОНИКСА ПРЕ НЕГО ШТО ГА СПАСЕМО!
ДОБРО! САМО ДА СЕ ОКУПАМ...

...И ДА СЕ ОН ОКУПА!

СКИИК! СКИИК! СКИИИК! ПФФ! ПФФ!

СЕТИО САМ СЕ, ОБЕЛИКСЕ! ЗНАМ КАКО ЋЕМО УЋИ У ПАЛАТУ!

ЦИНТОНИКС
ОВО ЈЕ КОМПАКТДИКС, ЦИНТОНИКСОВ ЗЕТ. ОН ПАЛАТУ СНАБДЕВА УГЉЕМ
ВИНО И УГАО

МИ ЋЕМО СЕ САКРИТИ ПОД УГАО!
НЕ ЉУТИ СЕ, ИДЕФИКСЕ! ОТКУД САМ МОГАО ДА ЗНАМ...
ГРРРАОРР! ГРР!

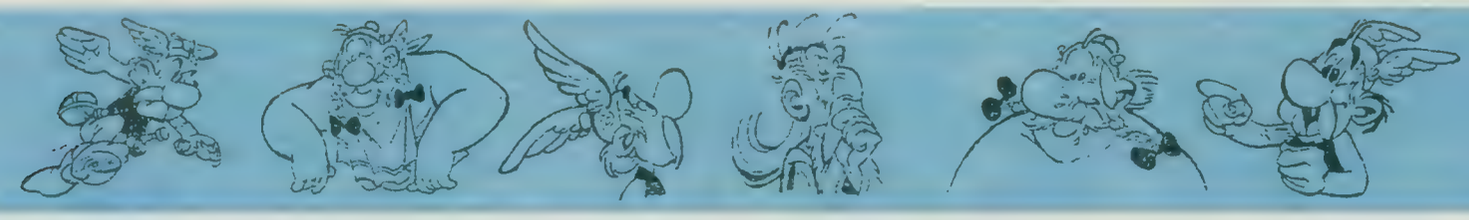

ДОНОШИМ УГАЉ!
ТРЕБАЛО БИ ДА ПРЕТРАЖИМО ТЕРЕТ!
ЈЕСИ ЛУД? ДА СЕ ИСПРЉАМО, И ТО САД ПРЕД СМОТРУ!
У ПРАВУ СИ. ПРОЛАЗИ, УГЉАРУ!
УШПЕЛО ЈЕ! ИЖРУЧИЋУ ВАШ У ПОДРУМ ЖАЈЕДНО ША УГЉЕМ! ШРЕБНО!
SKIIIK!
ЋУТ'!
ЗА ТО ВРЕМЕ, У ЈЕДНОЈ ДВОРАНИ У ПАЛАТИ...
ДОБРО ЈЕ ШТО СМО ТЕ НАШЛИ, ПЛАТФУСЕ! ТВОЈА СКЛОНОСТ ПРЕМА ВИНУ УСПОРИЛА ЈЕ ТВОЈЕ НАПРЕДОВАЊЕ...
ТО МОЖЕМО ДА ПОПРАВИМО, АКО МИ КАЖЕШ ГДЕ ЈЕ ШТИТ!
ПА... ДАО САМ ГА ЈЕДНОМ ТРГОВЦУ ВИНОМ, АЛИ СЕ НЕ СЕЋАМ КАКО СЕ ЗВАО...
FIJUU!
?!

К... КО СТЕ ВИ???
ТРАЖИМО ЦИНТОНИКСА!
ЦИНТОНИКС! ТО ЈЕ ТО! ТАКО СЕ ЗВАО ТРГОВАЦ КОМЕ САМ ДАО ШТИТ!
?.?
ХОЋУ ТОГ ЦИНТОНИКСА!
МИ ХОЋЕМО ЦИНТОНИКСА!
ЈУ-ХУ! ЦИНТОНИКСЕЕ!
СЕТИО САМ СЕ ИМЕНА! ШТА ЈЕ С МОЈИМ УНАПРЕЂЕЊЕМ?!
!
ДОБРО, АСТЕРИКСЕ!
ДОБИ, ОБЕЛИКСЕ! ИЗГЛЕДА ДА НИЈЕ ОВДЕ! ИДЕМО ДА ГА ТРАЖИМО!
ОБЕЛИКС? АСТЕРИКС? ПА, ВИ СТЕ ОНА ДВА ГАЛА КОЈИ ТРАЖЕ ШТИТ?
СТРАЖКА, ОВ...
ОДМАХ!
ИДЕШ ЛИ, ОБЕЛИКСЕ?
БАП!
ЕЈ! А МОЈЕ УНАПРЕЂЕЊЕ?
ТРЕБА УХАПСИТИ ТУ ДВОЈИЦУ!
ЛИЧНО ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗАТО СВИРАЧУ ЗБОР!
ЗАИСТА, ПЛАТФУС ЈЕ ЛИЧНО ПРЕУЗЕО МЕРЕ...
ЧУДНО! СТРАЖАРИ НАПУШТАЈУ СВОЈА МЕСТА!
ТАРИИИ ТАРАААА
ТО НАМ ОДГОВАРА!

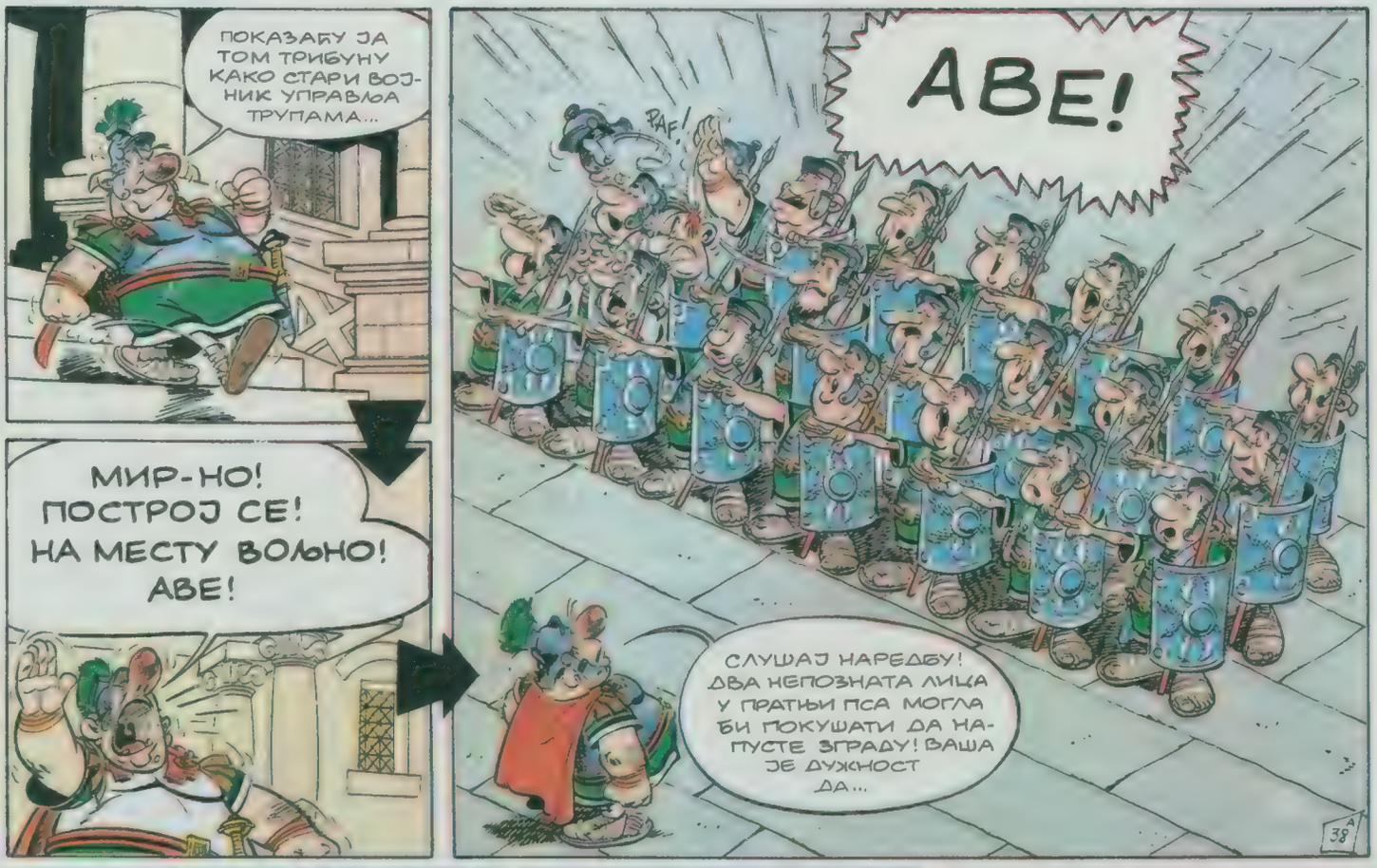
ПОКАЗАЋУ ЈА ТОМ ТРИБУНУ КАКО СТАРИ ВОЈНИК УПРАВЉА ТРУПАМА...
МИР-НО! ПОСТРОЈ СЕ! НА МЕСТУ ВОЉНО! АВЕ!
АВЕ!
РАФ!
СЛУШАЈ НАРЕДБУ! ДВА НЕПОЗНАТА ЛИЦА У ПРАТЊИ ПСА МОГЛА БИ ПОКУШАТИ ДА НАПУСТЕ ЗГРАДУ! ВАША ЈЕ ДУЖНОСТ ДА...
38

ОТИШЛИ СУ ТАМО!
?

ЈЕСТЕ ЛИ ИХ НАШЛИ?
АВЕ! ПОСТОЈЕ ОСНОВАНЕ СУМЊЕ ДА СУ ДОТИЧНА ЛИЦА И ДОТИЧНА ЖИВОТИЊА...

... ПОШЛИ У СМЕРУ...
БРЗО! СВИ ЗА ЊИМА!
38

ТО ТИ ЈЕ ДАНАШЊА ВОЈСКА! НИ РЕДА, НИ ДИСЦИПЛИНЕ...
ЕЈ, ЛЕГИОНАРУ! ИМА ЛИ ОВДЕ НЕШТО ЗА ПИЋЕ, ДА СМИРИМ ЖИВЦЕ!
ОДВЕШЋУ ВАС... УПРАВО САМ ЗАВРШИО ПОЛА ПЛОЧЕ!
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ТУ ШТЕ? НЕКА ЈЕ ШЛАВА ЛУГУ! И ЦИНТОНИКШ ШЕ ВРАТИО!
МОРАМ НЕШТО ДА ВАМ ПРИЖНАМ...
КАСНИЈЕ! ЦЕО ГАРНИЗОН НАС ТРАЖИ... И ТЕБЕ! МОРАМО СЕ САКРИТИ!
НЕМОЈТЕ У УГАО, ТАМО УВЕК ТРАЖЕ! ШИЋИТЕ ОВАМО!
КОЈИ ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
ТРАЖИМО ЦИНТОНИКСА И ОНА ДВА ЛУДА ГАЛА! ТИ СЕ НЕ МИЧИ!
ШТА ИМАМ ДА ШЕ МИЧЕМ!
ПРЕТРАЖИ УГАО!!!
КАСНИЈЕ...
ЦИНТОНИКС
ВИНО И УГАО
ВИДИШ, МИНИБУСЕ... ХИК! ТО ТИ ЈЕ ДАНАШЊА ВОЈСКА... ПРЉАВИ... НЕУРЕДНИ...
ДА... ХИК... ГДЕ ИМ ЈЕ... ВОЈНИЧКО ДРЖАЊЕ?

МОЖЕТЕ ИЖАЋИ! ОТИШЛИ ШУ ДА ВАС ТРАЖЕ ПО ШУМИ!

ПОСЛЕ БРЗОГ УМИВАЊА...
ПРИЧАЈ САД, ЦИНТОНИКСЕ!
ПА,ЕТО... ЈА ШАМ ИМАО РАДЊУ У АЛЕЖИЈИ...

ЈЕДНЕ НОЋИ, ПОШЛЕ ПОРАЖКА, ПОЈАВИО ШЕ ЈЕДАН ПИЈАНИ ЦЕНТУРИОН.

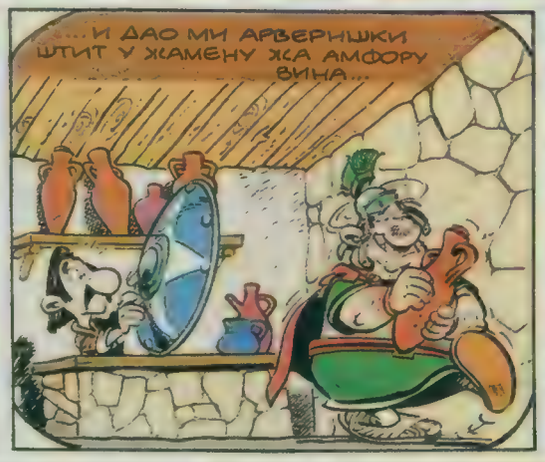
...И ДАО МИ АРВЕРНИШКИ ШТИТ У ЖАМЕНУ ЖА АМФОРУ ВИНА...

..КАШНИЈЕ ЈЕ ШТИТ ВИДЕО ЈЕДАН ГАЛШКИ РАТНИК КОЈИ ШЕ ШПРЕМАО ЖА ПОВРАТАК КУЋИ..
ПОКАЖИ МИ ТАЈ ШТИТ!

...И МОЛИО МЕ ДА МУ ГА ДАМ, ДА ГА ШКЛОНИ НА ШИГУРНО МЕШТО!"
ЕВО ТИ, КАД БАШ НАВАЉУЈЕШ...

...И ТАКО ШАМ ШЛАВНИ ШТИТ ДАО НЕПОЖНАТОМ ЧОВЕКУ, КОЈИ ЧАК НИЈЕ НИ ИЖ НАШЕГ КРАЈА!
ПУСТИ, НИЈЕ САД ВРЕМЕ ЗА ЛОКАЛПАТРИОТИЗАМ!

КАД ШАМ ШХВАТИО КОЛИКО ЈЕ ВАМА ВАЖАН ТАЈ ШТИТ, ПОШТИДЕО ШАМ ШЕ И ПОБЕГАО...А ОНДА МЕ ЈЕ ШАВЕШТ НАТЕРАЛА ДА ШЕ ВРАТИМ...

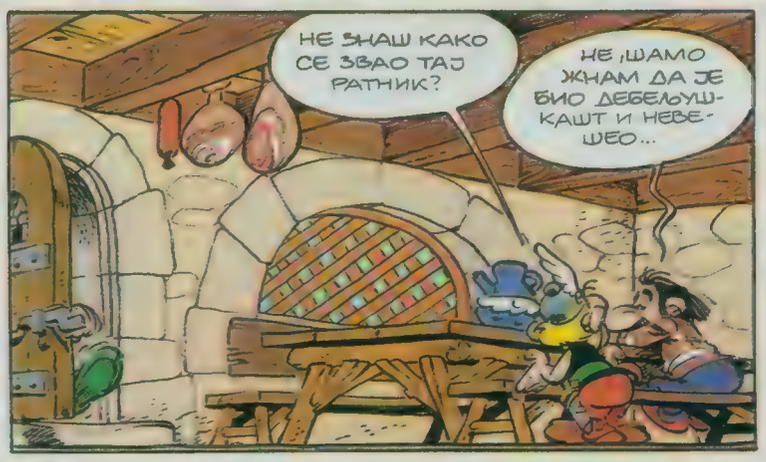
НЕ ЗНАШ КАКО СЕ ЗВАО ТАЈ РАТНИК?
НЕ,ШАМО ЖНАМ ДА ЈЕ БИО ДЕБЕЉУШКАШТ И НЕВЕШЕО...

ЕВО ГА! ТО ЈЕ ОН!
?

ТАНДАРАБРИКС, НАШ ПОГЛАВИЦА!
ЗДРАВО, ДЕЦО! РЕКЛИ СУ МИ ДА СТЕ ОВДЕ! ЈА САМ ЗАВРШИО ЛЕЧЕЊЕ!
ТО ЈЕ ОН! ЊЕМУ ШАМ ДАО ШТИТ!
?
ОДМАХ ШАМ ГА ПОЖНАО! НИЈЕ ШЕ МНО УГОЈИО ОД ПРОШЛОГ ПУТА!
ЈЕ Л' ЊЕГА ТО ЧЕСТО СПОПАДА?
ЖАР ШЕ НЕ ШЕЋАШ? АЛЕЖИЈА! АРВЕРЕНШКИ ШТИТ?
АЛЕЗИЈА? ШТИТ... ПА, НАРАВНО!
„ПОСЛЕ ПОРАЗА, НАШАО САМ ШТИТ КОД ЈЕДНОГ ВИНАРА. ПРИСТАО ЈЕ ДА МИ ГА ДА..."
ХИК!
ЗНАЧИ, ТО СИ БИО ТИ?
ТО ШАМ БИО ЈА!
А ИМАШ ЛИ ЈОШ ТАЈ ШТИТ, ПОГЛАВИЦЕ?
НАРАВНО!
КУД ГОД ИДЕМ, ИДЕМ С ЊИМ... ИЛИ НА ЊЕМУ!
РИМЉАНИ ГА СВУДА ТРАЖЕ!
ДА... УЗ ПУТ САМ СРЕО ДОСТА РИМЉАНА... А ЗАШТО СУ СВИ ЦРНИ?
ПРОСТО НЕВЕРОВАТНО! ЗАР НЕ, ОБЕЛИКСЕ?
ДА! НИСАМ НИ СЛУТИО ДА ЈЕ МОГУЋЕ ТОЛИКО ОМРШАВИТИ!

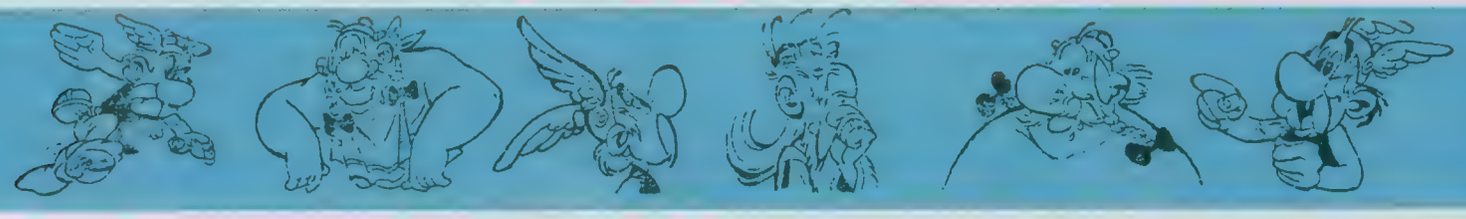

ИМАМ ИДЕЈУ, ЦИНТОНИКСЕ! САЗОВИ СВЕ ГРАБАНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, ПОСЛЕ БЕЗУСПЕШНОГ ТРАЖЕЊА...
ВРАТИМО СЕ У ГЕРГОВИЈУ! МАКАР СПАЛИЛИ ЦЕО ГРАД, НАЋИ ЋЕМО ТАЈ ШТИТ!

О, РИМЉАНИ!
?!

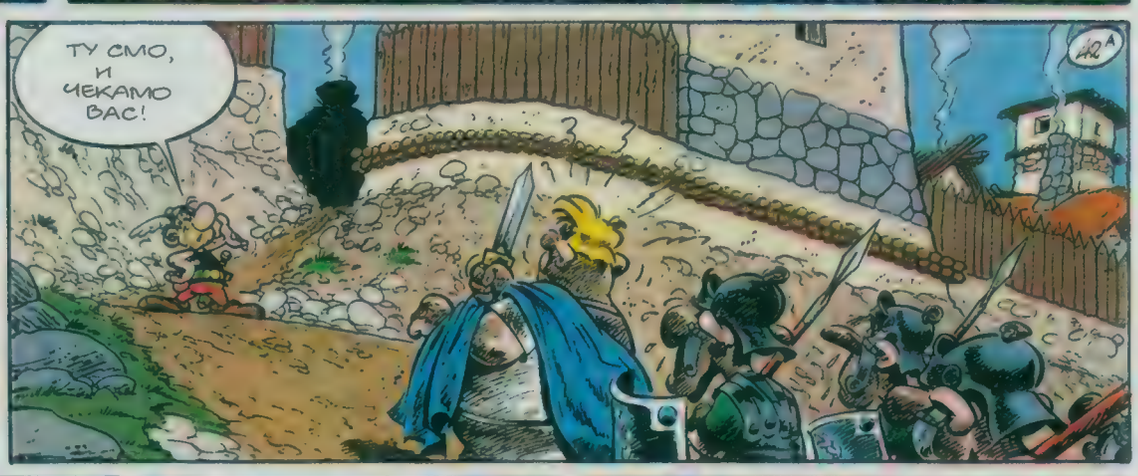
ТУ СМО, И ЧЕКАМО ВАС!
42A

ТО ЈЕ ЈЕДАН ОД ГАЛА! ЈУРИШ!

ПРИЧЕКАЈ МАЛО, ТРИБУНЕ!
?!

КО СИ ТИ? КАКО СМЕШ ДА ПРЕКИДАШ ТУЛИЈУСА ДИБИДУСА, ЛИЧНОГ ИЗАСЛАНИКА ЈУЛИЈА ЦЕЗАРА?

ЈА САМ ОНАЈ КОЈИ ТЕ ЈЕ ПОСЛАО! ДОШАО САМ ИНКОГНИТО ДА ВИДИМ ШТА СЕ ЗБИВА!
Ц...ЦЕЗАР!
ПА...ОВАЈ...СПРЕМАЛИ СМО СЕ ДА НАПАДНЕМО ГЕРГОВИЈУ И...

НЕ! ЈА САМ ЈЕ СВОЈЕВРЕМЕНО НАПАО И ОСВОЈИО, А САД ЈЕ ДОСТА!
42B

О, РИМЉАНИ!
ШТА ЈЕ ТО?
НИШТА... НЕ ОБРАЋАЈТЕ ПАЖЊУ...
ТРИЈУМФУ НАШЕГ ПОГЛАВИЦЕ, ТАНДАРАБРИКСА, НА АРВЕРЕНСКОМ ШТИТУ!
ДОБРО ГЛЕДАЈТЕ! АВИ, ХРАБРИ ГРАЂАНИ ГЕРГОВИЈЕ, ПРИСУСТВОВАЋЕТЕ ТРИЈУМФУ!

У РЕДУ! ДОБОХ, ВИДЕХ, РАЗУМЕХ! НИКО НЕ СМЕ ЗНАТИ ДА САМ ГЛЕДАО ОВУ НАШУ БРУКУ... И СРАМОТАН ИЗГЛЕД ТВОЈИХ ВОЈНИКА!
А ДА БИХ БИО СИГУРАН ДА ЋЕ МОЈ ДОЛАЗАК ОСТАТИ ТАЈНА, ПРЕМЕШТАМ ТЕ У НУМИДИЈУ!
ГЛЕ? НАЈЗАД ДВА ЧИСТА ЛЕГИОНАРА!
ХИК?
ХИК?
ЦЕНТУРИОНЕ! УНАПРЕЂЕН СИ У КОМАНДАНТА ГАРНИЗОНА! ВОЈНИЦЕ! УНАПРЕЂЕН СИ У ЦЕНТУРИОНА! АВЕ!
АВЕ! ОДРЖАВАЋЕМО НАЈБОЉЕ ОДНОСЕ С ОВДАШЊИМ ВИНАРИМА, И ЈА И МИНИБУС!
ЦЕНТУРИОН
МИНИ... ХИК... БУС!

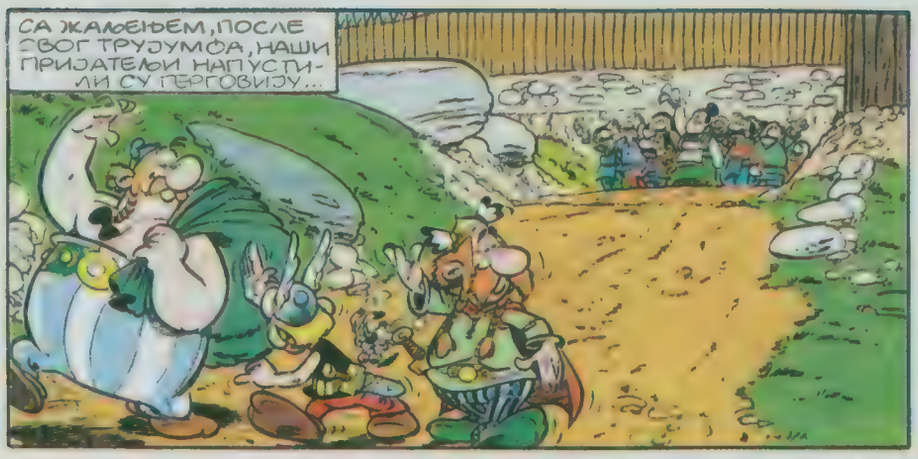
СА ЖАЛОСЋУ, ПОСЛЕ СВОГ ТРИЈУМФА, НАШИ ПРИЈАТЕЉИ НАПУСТИЛИ СУ ПЕРГОВИЈУ...

НА ПОВРАТКУ, ТАНДАРАБРИКСУ СЕ ВРАТИЛА СНАГА, ПОШТО НИЈЕ ПРОПУСТИО НИЈЕДНУ ГОСТИОНИЦУ...
НАШЕ СЕЛО!

И, ЈОШ ЈЕДНОМ, АВАНТУРА СЕ ЗАВРШИЛА ВЕЛИКОМ ГОЗБОМ... СВИ СУ ТУ... СВИ? НЕ! НЕКО ЈЕ НЕДОСТАЈАО! АЛИ, КО?

НИЈЕ ПЕВАЧ, ОН ЈЕ ТУ... ПА, КО ОНДА?

КО?
АЛИ, БОМБОНА! ЈА САМ ГЛАВНИ НА ГОЗБИ! НЕ МОГУ БЕЗ МЕНЕ! ОЗДРАВИО САМ!
БОМБОНА! НЕЋЕШ МЕ ВАЉДА УДАРИТИ ТИМ ШТИТОМ ПО ГЛАВИ?!
КРАЈ
DERZO & GOSCINNY

РАЧУНАРИ ЗА ПОЧЕТНИКЕ – УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ

Рачунари из дана у дан све више улазе у наша предузећа, куће и школе. Из дана у дан потреба за познавања руковања овим моћним електронским машинама је све већа. Зато није ништа необично што се информатика учи, мада још увек факултативно, у свим школама. У жељи да се наша деца што боље упознају са начином руковања рачунарима Предузеће „А до Ш рачунари" понудио је нашем тржишту три типа рачунара намењена деци од предшколског узраста до завршетка основне школе. То су уједно и најбоље играчке за свако дете, јер ће оно кроз игру и забаву научити да рукује рачунаром са којим ће се касније у животу све више сусретати.

РАЧУНАР „ПРВИ ЧАС"

Рачунар „ПРВИ ЧАС" намењен је деци узраста од пет година па навише. То је предрачун који учење чини забавним, а уједно омогућава детету да од најранијег узраста кроз игру научи основне радње на рачунару

„ПРВИ ЧАС" садржи 14 интересантних и забавних активности из области математике, спеловања, музике и игара речи

„ПРВИ ЧАС" омогућава детету да благим притиском на сензорску тастатуру и читањем са великог екрана успостави свој први контакт са рачунаром који детету даје основу у рачунарском знању.

Тастатура је прилагођена детету и поједностављује избор активности Цена 2.490 динара.

КЛИКЕРАШ КОЈИ ПРИЧА – РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ је електронско средство за учење, које комбинује традиционалне методе учења са рачунарском технологијом. Он помаже учењу математике, музике и других активности, а и одличан је увод за руковање рачунарима.

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ користи специјална аудиовизуелна средства. вербалног водича, музичке ефекте и екран за учење читања, математике, логике и музике.

РАЧУНАР КОЈИ ГОВОРИ У СВОМ РАДУ КОРИСТИ 50 програмских картица. Цена 3.490 динара.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 сачињавају три рачунара у једном а помаже увођењу ђака у рачунарско програмирање и активности у BASIC-у, најпопуларнијем рачунарском језику као и учењу основама куцања. Садржи четири различите вишенивовске категорије учења, математичке категорије са 5 вишенивовских субјеката, селекција игара и калкулатор.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 је портабл и намењен ђацима од 9 до 14 година, брзо ће те открити да ће својом разноврсношћу области и нивоа разонодити и подучавати целу породицу.

ПРЕДРАЧУНАР 1.000 садржи: девет лекција за учење куцања, учење у програмирању BASIC-u, историју са преко 250 питања за једног или два играча, забавне игре, калкулатор са 16 цифарском меморијом, итд. Цена 3.990.

Наруџбине примамо на адресу:

ЈУ – 18000 НИШ
В. Мајаковског 97
Тел. (018) 342-666,
Факс, (018) 331-183
Телекс: 16303

НАРУЏБЕНИЦА

Име и презиме _____

Улица и број _____

Поштански број и место становања _____

Телефон _____

Наручујем _____ дечији рачунар _____

Наруџбеницу читко попуните штампаним словима и пошаљите на горе наведену адресу

НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО

ЛЕПИ ИМИТАТОР

Птица лирорепа из Аустралије, по облику и величини тела слична фазану, има необично дуга репна пера која подсећају на музички инструмент лиру. Поседује их само мужјак и шири их изнад својих леђа док се удвара женки.

За ту живописну представу мужјак изгради неку врсту „позорнице" – кружну узвишицу од гранчица на којој птица пева и размеће се својим раскошним накитом.

Лирорепа је и вешт имитатор. Мужјак не само што може да опонаша певање других птица, него и звукове које стварају пси и људи.

ЧАРОБНИЦА НА ШИПКИ

Лилијан Лајцел била је по професији акробата. Наступала је у већем броју циркуса, укључујући и чувене „Браћа Ринглинг" и „Барнем и Бејли". Мада сићушне грађе – висока свега 150 центиметара и тешка 42 килограма – Лилијан је имала готово невероватну снагу.

Светски рекорд у додиривању шипке брадом уз помоћ само једне руке држао је неки Енглез по имену Катлер који је 1878. успео 12 пута да додирне шипку. Добро се зна колико је ова спортска дисциплина тешка.

И тако, када је Лилијан 1918. године дошла у „Херманову гимнастичку дворану" у Филаделфији да вежба

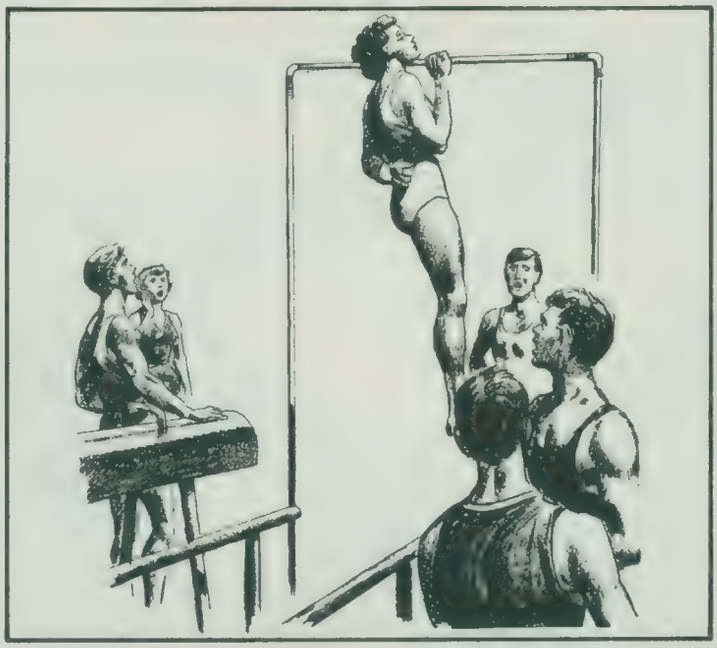

са неколицином других акробата, присутни гимнастичари су са подсмехом дочекали њену тврдњу да је у стању да обори светски рекорд у додиривању шипке брадом уз помоћ једне руке. Лилијан је у то време имала 36 година.

Прихвативши малу новчану опкладу као покриће да њена тврдња није пуко хвалисање, госпођица Лајцел је пришла шипки и, стегнувши је десном руком, 27 пута, узастопце, додирнула је брадом. Након исплате опкладе и краћег одмора поново је запањила све присутне. Прискочила је шипки и додирнула је брадом још 19 пута – овога пута служећи се левом руком. Подвиг који је такође био бољи од мушког рекорда изведеног десном руком!

ТРАВА ВИСОКА 30 МЕТАРА

Можете ли замислити траву која израста до висине десетоспратне зграде? Е па, бамбус, чији се дрвенасти листови налик на мотку понекад користе као примитивни штапови за пецање, спада у исту породицу биљака у коју спада и трава на травњаку испред ваше куће. А неке врсте бамбуса израсту до висине од 30 метара.

Ритам раста већине бамбусових биљака невероватно је брз. Бамбус са Молучких острва, на пример, може да израсте 60 центиметара за свега 24 часа! Међутим, док листови бамбуса израстају чудовишном брзином, развој његовог цвета крајње је спор – неке бамбусове биљке процветају тек кад напуне 20 година.

Наравно, бамбус се користи и у многе друге сврхе, а не само као штап за пецање. Он служи за израду папира, затим као гориво, грађевински материјал, материјал за израду намештаја и тако даље. А свако ко је имао прилику да обедује у неком кинеском ресторану зна добро колико су бамбусове младице укусне.

ДУПЛИ ТРКАЧ

Године 1915. светски рекорд у трци на једну миљу (1609 метара) износио је четири минуте и 14,4 секунди. На дан 12. априла исте године Ное Јанг, Аустралијанац, претрчао је на стадиону у Мелбурну једну миљу за 8 минута и 30 секунди и поставио светски рекорд. Како то?

Е па, Јанг је на леђима носио једног човека. Тркач је био тежак 87, а момак кога је теглио 68 килограма. Нимало лак подухват!

БИЦИКЛИ

МОДОЛО: КРАЉ БИЦИКАЛА

Прави је лепотан али и много више од тога поседује све технолошке новитете аеродинамичан облик (чему највише доприносе пуни точкови) рам од угљеникових влакана педални део и спојлере од титана педале од кевлара и поврх свега компјутерске команде Све то уз тежину од свега 8 5 килограма Цена астрономска 320 000 динара На овом тркачком бициклу за писте „Кронотеч" возач практично и не седи већ лежи

ФУТУРИСТИЧКИ ВЕЛО ЗА ИСКУСНЕ СПОРТИСТЕ

Идеалан бицикл за триатлон возњу пистом у кругу и брзинске трке на хиљаду метар Виљушка и задњи део направљени су од карбонских влакана да би био што лакши Аеродинамичност уштеда са линијом која омогућава лакшу вожњу, возача и обезбеђује му тежиште померено напред Уз помоћ великог зупчаника врши се преност на мали зупчаник задњег точка чиме се постиже фантастичне брзине Kestrel 40 E MS кошта 5 000 динара

ДВОЈЕ НА ДВА ТОЧКА

Мешовити тандем с карактеристичним рамом и гувернајлом предњи део намењен мушкарцу задњи женској половини Зупчаник са шест брзина Троструки диск мењач на волану повлачењем полугице и комбиновањем са пребацивањем ланца постиже се жељена снага (узбрдо) или брзина (на равном друму) Цена 26 000 динара у плавој зеленој и белој боји

ВИКЕНД-БИЦИКЛ

Лак, еластичан и послушан са уграђеним електричним мотором са две брзине који се може прилагодити сваком бициклу. Док возите педалом или се спуштате низ стрмину, мотор се гаси а батерије пуне. Овај систем качења мотора на бицикл који су измислили Французи представљао је праву револуцију јер се снага (ротација) не преноси преко осовине већ трењем директно на предњи точак. Цена бицикла 26 000 динара плус електрични мотор од 22 000 динара

БЕЗ СЕДИШТА, БЕЗ ПЕДАЛА

Да, добро видите: овај лагани бицикл, у ствари супермодеран тротинет за рекреацију и забаву, нема ни седло ни педале. Возач се залети и скочи на платформу држећи ноге савијене у колену, а притисак тежине тела и задњи точак који је лако децентриран покреће га напред. Наравно, на овом поједностављеном бициклу нема вожње до бесконачности: кад му падне убрзање, морате поново да се залетите и припомогнете му. „Кенгур" није нимало јевтин, кошта 14.000 динара због модерног механизма испод „седишта" који вам омогућава да се возите много дуже него на обичном тротинету

РОЛС РОЈС ЗА ЏОМБЕ И РУПЕ

У ствари класичан BMX за све прилике и све терене. Рам изливен из једног дела од нарочите мешавине угљеникових влакана, савршене аеродинамичне линије. Управљач се може блокирати па сам држи правац, а ви одмарате руке. Удобан (дебеле гуме, амортизер на волану); укратко, један од најквалитетнијих. Kestrel MXZ кошта 60–80 000 динара

ЗА ПУТ ОКО СВЕТА

Посебан супероотпорни кофер и торбе на које су рељефно утиснуте старе географске карте начињени су од импрегнираног платна с ојачаним ивицама и кожним каишевима и ручкама. Колекција познатог италијанског дизајнера Алвијера Мартинија садржи више од 200 модела, од футроле за кључеве до огромних путних ковчега. Цене: од 800 до 212 000 динара.

ЉУБИМАЦ ГОДИНЕ

Порекло вуче настало укрштањем уличног борца BMX (бицикла смањених димензија од врло лаке легуре на којима млади широм света изводе акробације) и класичног двоточкаша. По смањеним димензијама и широким гумама видите да није брз, али је зато погодан за кратке пруге и све врсте земљишта. Са њим можете да шврљате по ливадама и брдима, да одете до пијаце или у шетњу са псом. Ако боље погледате, приметићете да цеви рама нису округле већ овалне и да нису свуда постављене у истом правцу. И зупчаник му је повучен према центру што обезбеђује удобнију вожњу (једноставније речено обе ноге постављене су равномерније у односу на бицикл). Tracker Man је производ чувене француске фирме MBK. Цена 46 000 динара. Величина се може наручити по жељи

Припремила В. Милићевић

ХИТ ХИТ ХИТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

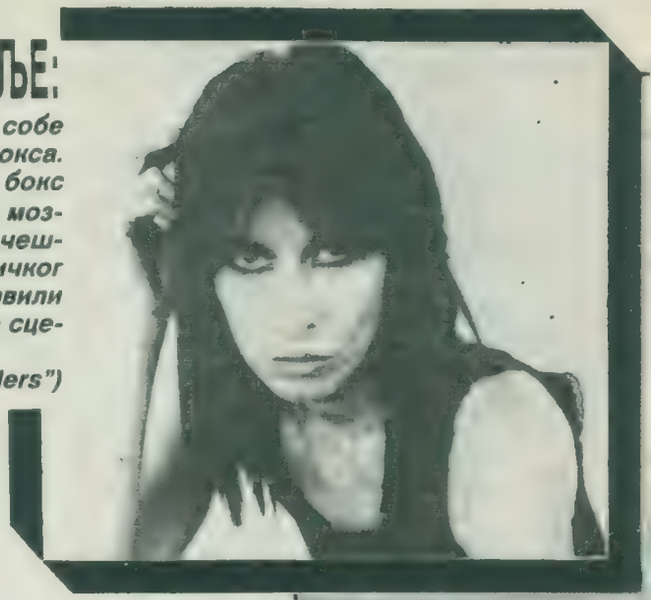

„Раније сам увек излазила из собе када је на телевизији пренос бокса. Људи стално говоре како је бокс опасан због могућих оштећења мозга, али ја сам таква оштећења чешће откривала код људи из музичког посла који се никада нису бавили боксом. Код већине са музичке сцене мозак је одавно мртав."

Моји одговори: *Кристи Хаинд („Pretenders")*

КРИС АЈСАК

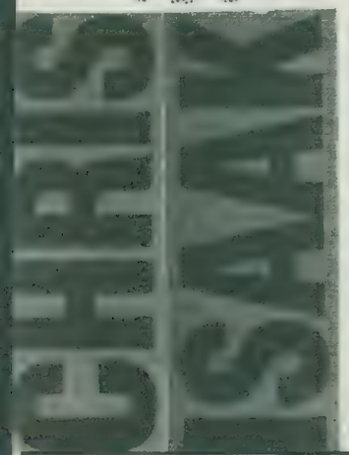

Најбољи редитељ: Дејвид Линч
Омиљени филм: „A Touch Of evil"
Омиљени спорт: Рвање у блату
Омиљени писци: Јукио Мишина и Мики Спилејн
Омиљена уметничка дела: Мона Лиза и Мис јуна месеца у „Плејбоју"
Омиљени пејзаж: Паркиралиште
Мизичка инспирација: Добри људи
Претходна запослења: Гробар, туристички водич, помоћник лифтбоја
Три начина да опишеш своју музику: Помало сентиментална, под благим поп утицајима у жанру попа, одмах сам иза „Isley Brothersa"

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

FREEDOM

I won't let you down
I will not give you up
Gotta have some faith in the sound
It's the one good thing that I've got
I won't let you down
So please don't give me up
Because I would really, really love to stick around
Heaven knows I was just a young boy
Didn't know what I wanted to be
I was every little hungry schoolgirls pride and joy
And I guess it was enough for me
To win the race? A prettier face!
Brand new clothes and a big fat place
On your rock and roll TV
But today the way I play the game is not the same
No way
Think I'm gonna get me some happy
I think there's something you should know
I think it's time I told you so
There–s something deep inside of me
There's someone else I've got to be
Take back your picture in a frame
Take back your singing in the rain
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
All we have to do now
Is take these lies and make them true somehow
All we have to see
Is that I don't belong to you
And you don't belong to me
Freedom
You've gotta give for what you take
Heaven knows we sure hade some fun boy
What a kick just a buddy and me
We had every big shot goodtime band on the run boy
We were living in a fantasy
We won the race
Got out of the place
I went back home got a brand new face
For the boys on MTV
But today the way I play the game has got to change
Now I'm gonna get myself happy
I think there's something you should know
I think it's time I stopped the show
There's something deep inside of me
There's someone I forgot to be
Take back your piture in a frame
Don't think that I'll be back again
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
Well it looks like the road to heaven
But it feels like the road to hell
When I knew which side my bread was buttered
I took the knife as well
Posing for another picture
Everybody's got to sell
But when you shake your ass
They notice fast
And some mistakes were built to last
Thats what you get for changing your mind
And after all this time
I just hope you understand
Sometimes the clothes do not make the man
I'll hold on to my freedom
May not be what you want from me
Just the way it's got to be
Lose the face now
I've got to live

Текст и музика: Џорџ Мајкл

Изводи: Џорџ Мајкл

СЛОБОДА

Нећу те изневерити
Нећу те напустити
Мораш имати мало вере у звук
То је једина добра ствар коју сам стекао
Нећу те изневерити
Зато, молим те, немој ме напустити
Јер заиста, заиста бих волео да будем уз тебе.
Небо зна, био сам само клинац
Нисам знао шта желим да постанем
Био сам понос и радост за све мале, гладне ученице
И рекао бих, то ми је било довољно
У тој трци лепши побеђују
Најновија одећа и велики луксузан стан
На твојој рокенрол телевизији
Али данас игру водим другачије
Нема шансе
Мислим да ћу наћи себи нешто среће
Мислим да нешто треба да знаш
Мислим да је време то да ти кажем
Има нешто дубоко у мени
Морам постати другачији
Врати своју слику у рам
Врати своје певање на киши
Надам се да схваташ
Понекад одело не чини човека
Све што треба сад да урадимо
је да све те лажи некако претворимо у истину
Све што треба да видимо
је да ти не припадам
и да ти не припадаш мени
Слобода
Мораш давати за оно што узимаш
Небо зна да смо се проводили, дечко,
Какво узбуђење, само другар и ја
Разјурили смо сваку успешну
Забављачку групу
Живели смо маштајући
Победили смо у трци
испали смо са правог места
Вратио сам се кући, са потпуно новим ликом
За момке са MTV
Али данас се начин на који водим игру мора мењати
Себе ћу сада усрећити
Мислим да нешто мораш да пиши
Мислим да је време да прекинем шоу
Има нешто дубоко у мени
има неко ко сам заборавио да будем
Врати своју слику у рам
Не заваравај се да ћу се поново вратити
Надам се да схваташ
Понекад одело не чини човека
Изгледало је као пут за рај
Али осећали смо се као на путу за пакао
Када сам сазнао која страна хлеба ми је премазана
Узео сам нож
Позирајући за још једну слику
Свако мора да продаје
И чим мрднеш задњицом
Одмах то примете
А неке грешке вечито остају
То је оно што добијаш због превртљивости
И после толико времена
Само се надам да схваташ
Понекад одело не чини човека
Држаћу се своје слободе
Можда то неће бити оно што од мене желиш
Али тако мора да буде
Да изгубим то лице
Морам да живим

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво,
Колико је албума издала група „Wham!" и где бих могла да их набавим?

Малена из Крагујевца

Дует „Wham" су чинили Џорџ Мајкл и Ендрју Рицли, а заједно са радили од 1982. до 1986. године када је Мајкл одлучио да настави соло у чему је постигао огроман успех. Објавили су три албума: „Fantastic" (1983), „Make it Big" (1984) и „The Final" (1986). Пошто су одавно објављене, ове плоче не можеш наћи у нашим продавницама.

Здраво,
Писали сте о групи „R.E.M." и од тада сам се заинтересовао за њих, па бих волео да знам и њихову дискографију.

Зоран из Загреба

Каријеру су започели макси синглом „Cronic Town" из 1982. године који је објављен само у Америци. Следе албуми: „Murmur" (1983), „Reckoning" (1984), „Fables Of The Reconstruction" (1985), „Life Rich Pageant" 1986), „Dead Letter Office" (1987, компилације Б страна синглова и обраде туђих песама), „Document" (1987), „Eponymos" (1988 избор највећих хитова), „Green" (1988) и „Out Of Time" (1991).

Грађа на црној берзи

ПЛАЧУ ТИКОВЕ ШУМЕ

Смола коју лучи ово дрво чини га отпорним на плесан и деловање инсеката. Али, не може да га заштити од човека који је већ опустошио шуме југоисточне Азије

Кад је 1882. капетан Х Н Андерсен испловио из Бангкока на броду Тон Крамон" који је до врха био натоварен тиковином није могао ни да сања да ће шума из које је носио толико дрво убрзо постати „златна", баш као да је из бајке његовог земљака и презименњака Андерсена. Продајом овог товара у Ливерпулу капетан је зарадио силне паре тако да су одмах почеле да ничу компаније које су се бавиле искључиво прометом тиковине. Дрвеће је обарано једно за другим, милиони стабала из густих тропских шума на југоистоку Азије однети су готово преко ноћи

Небу под облаке

Тиково дрво или Tectona grandis, како кажу ботаничари спада у особине биљног света југоисточне Азије Пореклом је из Индије Бурме Тајланда и Инд[illegible] а тек у новије време одомаћило се и у тропским областима Африке и Америке. Расте на висинама између 300 и 1200 метара, свуда где годишње падне 1000 до 2000 милиметара кише по квадратном метру. Ово листопадно дрво има цилиндрично стабло без грана, а може да достигне, па чак и да премаши висину од педесет метара!

Постоје два разлога због којих је тиковина и данас на толикој цени: веома лако се обрађује и веома је отпорна и то захваљујући природним уљима и смоли која делује као средство против паразита. Ово друго је веома важно за тропске области где су плесан и разни инсекти одувек угрожавали растиње. Чак и термити избегавају ово дрво. Понекад нападну кору, али срж стабла никада

Није, дакле, случајно то што у старом Сијаму није било грађевине од неког другог дрвета или од неког другог материјала. Све су биле од тиковине – од краљевске палате до храмова и барака за сиротињу. Тикове греде, готово недирнуте, биле су у рушевинама здања старих и по хиљаду година, а у неким пећинама у Индији старост нађене тиковине цени се и на две хиљаде година

Голети и страдање

Међу западним земљама Енглеска је била највећи потрошач овог дрвета које се користи за израду столарије, али и за грађу бродова јер је познато да смоле тиковине спречавају чак и појаву рђе Француска је у својим индокинеским колонијама имала на располагању огромне количине овог дрвета и њиме је углавном трговала. Данас се, међутим, оно највише користи у Јапану. Иако представља тек педесети део укупног становништва наше планете, Јапан троши две петине од укупне количине тропског дрвета које се годишње исече у шумама Азије. А то је ви-

Пањеви од посечених стабала тиковине на пиринчаним пољима

У Сијаму нема здања које није начињено од тиковине.

Слонови се за овај посао школују две године

Превоз реком – прилика за крijумчаре

ше од онога што троши читава Европска заједница и трипут више од потрошње у Сједињеним Америчким Државама.

У Тајланду шездесетих година, док је шума још покривала 53 одсто укупне територије државе, постојао је закон по којем та површина, упркос добрим понудама са стране, није смела да се сведе на мање од половине. Али, још 1985. утврђено је, да је површина под шумом смањена на само 27 процената, односно, да укупна површина није већа од 25000 квадратних километара. А 1989, кад је најзад схватила озбиљност тога, влада ове земље је, уз одлуку о пошумљавању, донела и нови закон о заштити природног богатства. На овај корак натерала их је и катастрофална поплава из 1988. када је управо због појаве великих голети страдало много више људи него обично.

Умире усправно

Тикове шуме, кажу, треба под надзором и да расту и да умиру. Они који се о њима брину проређују их на посебан начин који се назива „гердлинг". Направи се рез на кори дебљине око једног центиметра и то на висини од једног метра од земље. Кад се то уради, стабло умире, али остаје усправно и сушењем постаје све лакше. Овај поступак олакшава преношење воденим путем, али и повећава трајност дрвета.

Једну до три године након што је начињен „гердлинг", ако се још увек налазе на свом месту јер су у међувремену дрвокрадице најчешће у акцији, стабла се обарају и повераваjу слоновима. Да би се дрво изнело из шуме, употребљавају се ове животиње, иначе власништво Организације за шумску индустрију која има праву правцату школу за слонове раднике. (После доношења државних мера заштите тиковине ове животиње су све чешће без посла. Тренутно бар стотину њих нема шта да ради.) Иначе, њихово радно време траје од јутра до поднева кад постаје толико топло да чак и они најиздржљивији морају да се заштите.

Оборено дрвеће стиже до Бангкока на два начина: копненим и воденим путем. На камионе се утоварују најбоља стабла, друга се групишу и повезују у сплав дужине и до 150 метара (ширине око 25) које потискивачи гурају низ реку. За недељу дана превале око 300 километара. Конвој прате четири човека, али то није довољно да би се преко ноћи заштитила тикова дебла од крадљиваца који добро знају да само на једном од њих могу да зараде више него за неколико година рада у фабрици!

Тиково дрво је цењено због отпорности и лакоће обраде. Може да се одржи и до две хиљаде година.

Крijумчари на делу, у тренутку кад их је открила полиција.

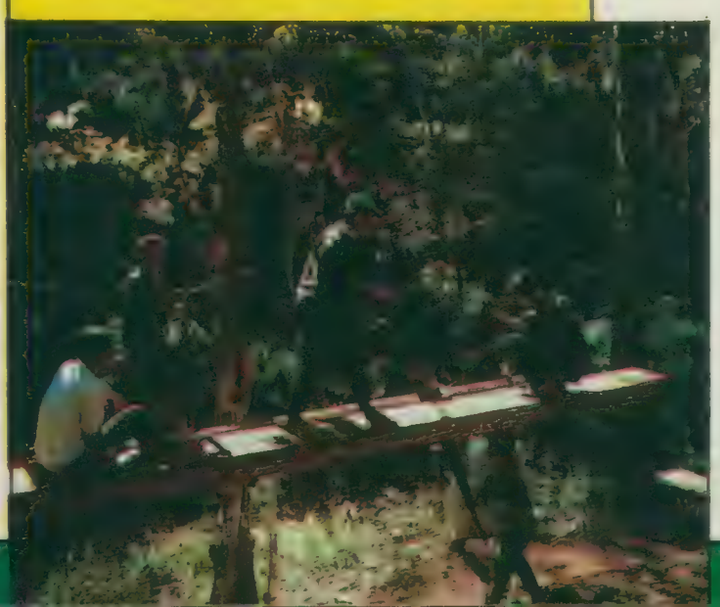

Оштећена плућа Земље

Све у свему, на југу Азије догађа се исто што и у шумама Амазоније. Ако за Амазонију може да се каже да представља плућа света, онда се свакако мисли на само једно плућно крило јер нема сумње да су тропске шуме Азије оно друго јер по пространству одговарају шумама у Јужној Америци.

О томе шта се тренутно догађа најбоље сведоче бројке: на Мадагаскару, на пример, остало је још само 7 одсто некадашњих шума, а на Филипинима још мање – само три одсто. То значи да се приближава време кад ће столетна стабла тиковог дрвета постати реткост. Једно такво дрво налази се у близини места Утарадит на граници између Тајланда и Лаоса. Његов обим износи близу десет метара, а висина око педесет. То је једино преживело стабло из времена Борнео компаније, можда једино те величине преостало за сећање на шуму која је пре стотинак година имала „срећу" да се, као у некој фантастичној причи, претоči у новац.

Припремио: ***Д. Варагић***

Уређује
др Зоран Живковић

Ли Килоу

СМРТНА КАЗНА

Два дана након што се свемирски брод срушио на северном полу планете Шандан месна полиција је притворила одговорног човека. Судски процес био је брзо завршен, а пресуда је гласила:

„Карс Меривејл Бантлинг, који је заради индустријске шпијунаже проузроковао смрт четрнаест људи, показао се због непоштовања туђих живота као недостојан да и даље буде члан наше заједнице. Осуђујемо га на тридесет дана затвора. У том року нека сам себи одузме живот, после чега ћемо га прогласити за мртвог и по престанку деловања свих животних функција заувек изоловати."

– Зар заиста мислите да ћу се убити? – упита Бантлинг адвоката.

– Могли бисте, као и многи други, да дарујете тело банци људских органа. Ваши органи нам, додуше, не би били ни од какве користи, али тиме бисте бар показали жељу за кајањем због вашег поступка.

Бантлинг намршти чело.

– А ако одбијем? Да ли бисте ми силом сипали у грло чашу отрова?

Адвокат је био огорчен.

– Шандан је просвећена планета. Нико неће ни покушати да вам учини нешто нажао.

Ћелија је била, ако се изузму замандаљена врата и прозори, сличнија неком хотелском апартману. Била је удобна, са добром библиотеком и одличном храном. Збуњивао га је једино сто сличан олтару, на коме се налазила чаша пуна руменкасто-смеђе течности. Могло му се десити да остатак живота проведе и у горим околностима.

Његову молбу за помиловање су одбили. Кад се приближио тридесети дан, Бантлинг је постао нервозан, али и тај задњи дан је прошао као и сви остали. Нико није пустио плин кроз вентилаторе или га присилио да попије отров.

Предвече се победоносно насмејао и бацио чашу преко просторије тако да је отров пљуснуо по зиду.

После тога почео је да се пита шта је с вечером. Већ одавно је минуло време када ју је обично добијао. Покушао је да упали светлост. Просторија је остала мрачна.

Одједном се уплашио. Хитро је пришао лавабоу, али иако је славину одврнуо до краја, из ње је истекло свега неколико капи воде.

Прискочио је вратима и почео по њима да лупа и виче.

– Хоћу да говорим са својим адвокатом!

Нико се није одазвао.

Бантлинг се сетио судијиних речи. Прогласиће га за мртвог и, по престанку деловања свих животних функција, заувек изоловати.

Погледао је празну чашу на поду и мрљу која се сушила на зиду. Зајецао је једва чујно.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ЕНИГМАТИКА

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА

Водоравна и усправна решења сврстана су по азбучном реду у попису. Ваш је задатак да им пронађете одговарајућа места у лику укрштенице. Ако сте све добро урадили, у означеним пољима добићете назив групе са слике.

ВОДОРАВНО: АНАБЕЛА, АНТИРОЈАЛИСТИ, ВАТИЦА, ВИРЕН, ГЛЕ, ЕСТИ, ЖАН, ИКОНА, ИН, ИТ, КАТАЛОНИЈА, КОЦАНА, МОЋ, НАВАДИТИ, ПОРТУГАЛИЈА, ПОШТАРИЦЕ, РТЕ, РУР, САСЕК, СИСАК, ЧАРИ, ШИ, ШНАПС, ШТ.

УСПРАВНО: АИ, АЛЕЈИЦА, АНАЛИСТИКА, АНОРТИТ, АСА, ВЕСТЕРОС, ЕНЕ, ЗНАК, КАРАЈАН, ЛУДАК, МА, НА, НАГОВОРИ, НАПОН, ОБИЛАТИ, ПАРКИНГ-СЕРВИС, САТУР, СТРИЧИЋИ, ЦЕЦИЛИЈА, ШЖ, ШОР, ШТИТАРА.

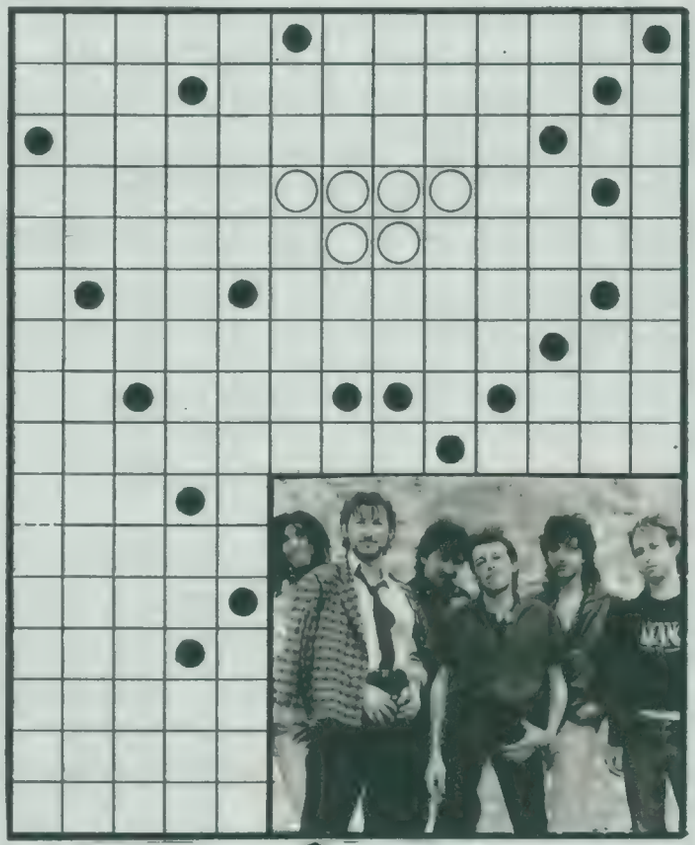

ПОМИЦАЉКА

ГОСТИВАРАЦ

ПУСТОЛОВКА

МАСМЕДИЈУМ

РАЗДВОЈИТИ

ЗАЧАРАНОСТ

Горње речи треба померити лево или десно, али тако да у четири узастопна усправна ступца добијете четири наша мушка имена.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Мали кућна срећа

МОЈ ДРУГ ГЛОДАР

Свако дете жели да држи пса или мачку, али мало ко има услова за то. Међутим, готово свако може у кући да има кунића, заморче, хрчка или бар белог миша. Ево неколико савета искусног ветеринара како да живите с њима у стану без велике муке и уз обострано задовољство

Последњих година мали глодари све су чешћи љубимци у нашим домовима. Статистика каже да су они, после паса и мачака, најомиљенији код деце управо због своје пријатне нарави. Да би живот са њима у кући био успешан, треба добро упознати сваку од ових животињица које се међу собом знатно разликују и по навикама и по особинама

ХРЧАК
воли да се игра

Животињица, богатих боја (црвенкастонаранџасте и жућкасте са тамним белегама на њушци) потиче из Сирије и Палестине, данас је један од најомиљенијих и најраширенијих кућних љубимаца. Некад се користила за опите у лабораторијама. Просечно достигне дужину од 16 центиметара, меканог је крзна, без репа и јако слабо види, готово да је слепа

Најчешћи је сиријски хрчак који се врло брзо припитомљава и лако навикава на човека. Кад остари, мењутим, понекад буде и агресиван. Од пре неколико година појавила се и нова врста хрчка – јунгорски, са дугим и свиленкастим крзном. У свом природном станишту – на планинама и ливадама – хрчак дању спава док је ноћу врло жив. Ако се температура око њега спусти испод 10°C постоји опасност да падне у делимичан зимски сан све док не отопли

У кавезу је хрчак доста чиста животиња, све своје потребе увек обавља на истом месту. Зато је неопходно да се кавез редовно чисти, а подлога често мења

ЗАМОРЧЕ
чешљајте га четкицом за зубе

Заморци су потомци дивље врсте познате као Cavia cutleri коју су још у веома давна времена припитомили преци Инка и сродни народи у подножју Анда и то су, поред лама, биле једине њихове домаће животиње. Ово нежно мало створење веома је плодно и витално. Било да је краткодлаки, абисински са полудугом или перуански дугачке длаке, заморац може бити најразличитијих боја: црн, чоколадно смеђ, црвенкаст, бео, боје беле кафе или чак љубичаст, а забележени су и албиноси. Дугачак је између 25 и 30 cm, зависно од врсте

Једино перуанско заморче треба чешљати редовно због дугог крзна, иначе је довољно ишчеткати га четкицом за зубе. Ако му се кавез превише упрља, можете и њега самог окупати млаком водом, али пазите: он је веома осетљив на хладноћу и влагу, па га одмах морате посушити старим пешкиром

Заморче је врло нежан створ који не воли самоћу и зато је много боље држати га у пару Ретко је агресиван и кад је уплашен, радије се сакрије. Да бисте стекли његово поверење, одмалена га навикавајте на присуство људи и, запамтите, никад немојте бити груби према њему

ПАТУЉАСТИ КУНИЋ
воли људе и не може без витамина В

Обично је тежак између 800 грама и 1,2 kg, а израсте до двадесетак центиметара. Све се чешће среће као породични љубимац за шта постоје многи разлози: обожава друштво, воли да се игра, може да се пушта изван кавеза, наравно уз мали надзор и ако се на то привикава од малих ногу. Ипак, припазите да вам не прегризе електрични кабл или пречагу на столици

Патуљасти зец – „црни", „шумски кунић", „ован са клемпавим ушима", „ангора који има чуперке на врх главе и ушију, „руски" или кунић из Тирингена – сви су познати по својој чистоћи. Уз то немају никакав мирис што није нимало неважно за оне који га држе у стану

Ако затекнете кунића како покушава да прогута свој брабоњак, пустите га до то учини. Ова, са човековог гледишта веома необична навика, има и те како смисла: уколико поред сувих зимских залиха постоји и свежа зелена храна, животињица је прождрљиво грицка, а затим избацује око легла у полусвареном облику. После извесног времена поново ће је појести и ово може да се понавља више пута. Мале „лепиње" богате су витамином В који је неопходан за живот кунића. Ово дупло варење почиње већ негде око трећег месеца живота и захваљујући њему кунић избегава разне болести

Обично мења длаку у јесен и тада му је дно кавеза прекривено читавим чуперцима, па га морате свакодневно чистити. Од остале тоалете ваше су обавезе да му од 15 месеца, с времена на време, пажљиво одсечете нокте.

КОРЕЈСКА ВЕВЕРИЦА
тежина: од 20 до 150 грама!

Данас се у свету најчешће држи као кућни љубимац управо ова врста. Она личи на своју велику сестру шумску веверицу – исто крзно, исти раскошан реп исти обичај да храну држи предњим шапицама док је грицка – само се по величини разликују Корејска никад није већа од 20 центиметара заједно са репом, а тешка је од 20 до 150 грама

Као и њена већа рођака воли да скаче са гране на грану, а обожава и да се ваља по земљи, па јој зато треба ставити малу хрпу на дно кавеза. Биће боље да је не пуштате да шврља по стану јер ћете је после тешко вратити натраг. У стању је да сатима скаче по намештају испуштајући оштре крике и слабе звиждуке. Корејска веверица не воли много да се мази и зато се не препоручује сасвим малој деци. Мана јој је што има доста оштар мирис мокраће и зато кавез треба да чистите врло често, али при том не дирајте гнездо. Легло се „спрема" само два пута годишње. На крају једно упозорење: никад не хватајте ову мајушну веверицу за реп јер је он врло танак и осетљив, па ризикујете да се откине од тела и остане у вашој руци!

БЕЛИ МИШ
на жалост, живи само две године

То је најмањи од свих глодара! Добио је име по боји, али га зову и „играч" јер се окреће укруг око себе, прво полако па све брже и брже, или „голи миш" (без крзна, са наборима), али једно је сигурно: овај мали враголан увек је у покрету, хитар, лак, брз. Као и корејска веверица, мана му је што му се урин јако осећа, а он уз то има незгодан обичај да свој посед обележава млазевима мокраће

Велика је гладница и зато не пропуштајте да га редовно храните јер његов мали желудац не може да остане дуго празан. Његова посудица зато треба стално да буде пуна различите хране Највећа је мука с белим мишевима у томе што не живе дуже од две године, па деца која се вежу за њега после пате

ХРАНА ЗДРАВА И РАЗНОВРСНА

У ка[illegible]ставите. флаши[illegible]е жи-вотиња[illegible]ђ. Та-ко ће [illegible]на од пр-љав[illegible]равез-но је м[illegible]и дру-ги-тре[illegible]

Мал[illegible] осет-љиве [illegible]водите рачуна [illegible]и која треба д[illegible]вољно богата [illegible]ицима витам[illegible] неоп-ходним за њихов развој. И запамтите: боље је дати им више него мање хране јер оне често један део склоне као залиху

Малим животињама, уосталом као и другима, потребни су витамини за живот. Како глодари склањају једну врсту хране коју мање воле, може се десити да оболе од авитаминозе. Осим тога, у свакодневној исхрани нема увек витамина и минерала у довољној количини, па заморче чак може да угине због недостатка витамина Зато је веома важно да сваког дана добије довољну количину

Хрчак јако воли воће и зелено поврће. Ипак, немојте му га давати превише јер ако почне да трули он ће се разболети, а ако се преједе, добиће стомачне тегобе. Не заборавите и да свог глодара снабдете намирницама које могу да се глоју: оне им обезбеђују здраве и оштре зубе. Наиме глодање и грицкање је саставни део живота глодара којима, можда нисте знали, зуби непрекидно расту и зато они стално морају да их користе и турпијају Зато стално нешто жвачу. Кад би им превише нарасли, више не би могли да узимају храну и на крају би угинули

НЕГА ИЗНАД СВЕГА

Домаћи глодари, као и све остале животиње, захтевају сталну пажњу. Кавез треба редовно прати и мењати подлогу више пута преко недеље. Пластичне делове и шипке такође опрати благим средством, али под условом да се све добро испере тако да нема ни трага детерџента Беспрекорна хигијена је неопходан предуслов да би се животињица осећала добро

Једно упозорење: пре но што помилујете свог глодара дајте му до знања да сте ту да се не би изненадио и уплашио. Уз то, то су врло осетљиве животиње чију кичму треба поштедети сваког непотребног увијања и кривљења

Што се болести тиче, ако изузмемо миксоматозу код кунића (веома заразно и смртоносно обољење изазвано вирусом) и запаљења црева код хрчка, заморчета и зеца, друге болести нису својствене овим малим љубимцима. С времена на време показују знаке сличне као људи оболе им дисајни путеви па кијају кашљу, очи им сузе, ноздрве отекну, а исто тако понекад имају и стомачне сметње. Пате покаткад и од спољних паразита (шуге бува и ваши) што су безопасна обољења, али захтевају да се одмах оде ветеринару по одговарајуће лекове

СТАН МЕКАН, УДОБАН, АЛИ И ЧВРСТ

Не треба ни истицати да кавез треба да буде што већи, са дном од пластике (нешкодљиве) тако да може да се пере, унутрашњи углови заобљени да би се избегле повреде, али и довољно јак да их не би оглодали

Кавез поставите на сувом месту, даље од директних сунчевих зрака и промаје. Ипак, не лишавајте своју животињу дневне светлости. Ставите кавез даље од пролаза да вашем љубимцу не би сметала бука и гужва. Овим малим животињама не одговара ниједна врста подлоге која се може готова купити. Најбоље је да му је сами направите од струготине распоређене у слоју дебелом 2.5–5 центиметара. Додајте мало сламе или сена. Ту мали сисари врше све своје потребе, склањају храну. И не заборавите да га снабдете са довољно материјала да би себи могао да направи мекани лежај

КАД ДОЛАЗЕ БЕБЕ

Код различитих врста глодара циклус размножавања различито траје. Пре но што се породица увећа, осигурајте довољно велики кавез за придошлице. А ако не желите младунце у кући, не стављајте женку и мужјака заједно, чак ни кад су усамљени. Јер, кад младунци дођу на свет, биће касно

- **Хрчак:** 6 трудноћа са 4–12 младунаца годишње
  Друго стање траје 16 дана
- **Заморче:** 4–5 трудноћа са 3–4 младунца годишње
  Женка је трудна 67 дана
- **Кунић:** 2–3 зечића у једној трудноћи
  Ношење младих траје 28–34 дана
- **Корејска веверица:** 1 ношење са 3–5 младих годишње
  Трудноћа траје 30–32 дана
- **Бели миш:** 4–8 трудноћа са 10 мишића годишње
  Друго стање од 18–23 дана

Ни за време трудноће нити после порођаја док доје младе ове животиње никако не треба узнемиравати јер су тада плашљиве, па могу да буду и агресивне

ШТА КО ЈЕДЕ

Веома је важно да мали глодар добије храну која му одговара, а то је следеће

- **Хрчак:** воће и поврће, семење, житарице и мали комадићи меса
- **Заморче:** поврће, салата, зобене пахуљице, семење, житарице, воће и першун + свакодневни додатак у витамину С
- **Кунић:** један оброк ујутру, други – који је посебно важан – увече. Зрневље, мало зеленишa, траве, додатак витамина
- **Корејска веверица:** зобене пахуљице, ораси, лешници, зрневље, воће и додатак у витаминима растворeним у води + плочица минералних соли обешена у кавезу
- **Бели миш:** зрневље, сув хлеб, зелена салата, све воће и поврће

КОЛИКО ЖИВЕ

Пре но што узмете у кућу глодара, треба да знате да ови мали сисари живе релативно кратко, па кад угину то може да изазове велику жалост:

- **Хрчак: близу 3 године (1.000 дана)**
- **Заморче: између 5 и 7 година**
- **Кунић: између 8 и 10 година (највише 11)**
- **Корејска веверица: између 8 и 12 година**
- **Бели миш: између 1 и 2 године.**

Припремила ***В. Милићевић***

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Етрурски златни зуби

Недавно сам сломио зуб и стављен ми је вештачки. То ме баш не радује јер имам само шеснаест година. Занима ме када су људи први пут уградили вештачке зубе.

БРАНИМИР,
Бијело Поље

Вештачки зуби су веома стар изум и били су познати још Етрурцима. У ископинама етрурског града Тарквиније нађен је људски скелет у чијој су се вилици налазили вештачки зуби са златним превлакама на круницама. Претпоставља се да припадају 6. или 5. веку пре наше ере.

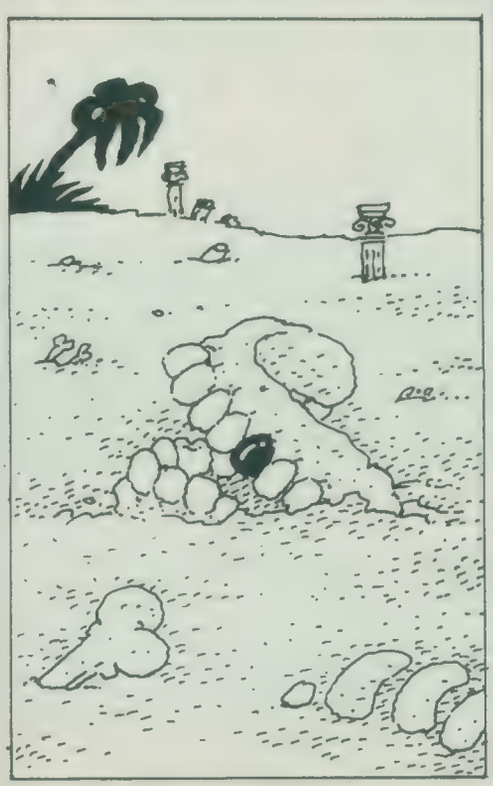

Уз помоћ пегле

Кажи ми како могу на мајици да утиснем своје име или исцртам неке ликове, а да се они приликом прања не скину. Верујем да ово занима многе моје вршњаке.

САША УРХ,
Стари Бановци

Набави неки пресликач са словима („Забавник" је недавно поклонио својим читаоцима пресликаче са словима азбуке) и помоћу пегле нанеси на мајицу. Ако желиш свој цртеж да пренесеш на белу мајицу, купи hoby textil водене боје, исцртај то што желиш на мајицу и пређи пеглом. Што се тиче прања, немој да бринеш, не скида се.

Натписи на мајицама, много квалитетнији, раде се и уз помоћ такозване сито штампе, али је припрема веома скупа. Користе је графичари за штампање у великим серијама.

Откуд графитима име?

Чини ми се да нема места у граду које није изврљано порукама, називима музичких група, или, што је сада учесталије, кованицама разноразних партија. И све се то зове – графити. Откуд овај назив?

М. РАНКОВИЋ,
Смедерево

Натпис или цртеж који је оштрим предметом урезан у камен, керамику или метал у археологији се означава италијанском речју graffito. Кумовали су, дакле, Италијани, али је мода измишљена још у антици. Житељи древне Помпеје исписивали су кредом или угљем натписе по зидовима својих катакомби. Ти антички графити археолозима служе често као значајни подаци о одређеном времену.

Сачувају ли се, можда ће и данашњи графити неким будућим археолозима

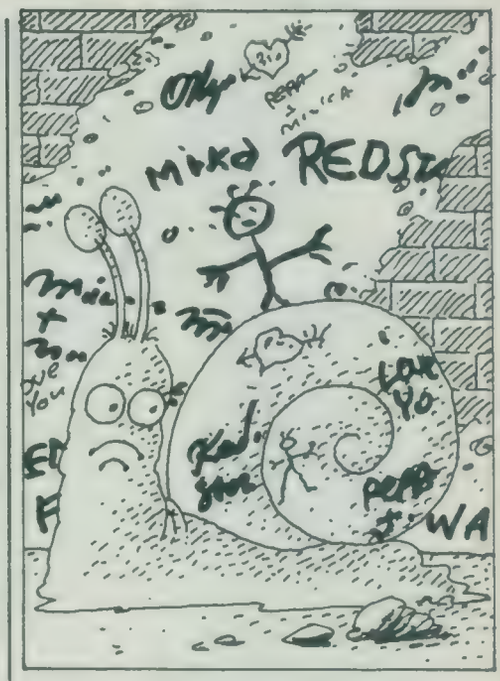

открити нешто о нама. Рецимо, зашто је непознати улични песник на једном зиду написао: „Односите се према овом свету као да у подруму имате други".

Како храст проналази руду

Наставница биологије нам је причала да неке биљке могу бити од помоћи код откривања разних руда. Колико је тачна ова њена прича?

ТОМИСЛАВ,
Завидовићи

Неке биљке знатно помажу човеку при налажењу појединих метала у Земљиној кори, и то оних који се нагомилавају око неких делова биљака, нарочито ако корење досеже до такозване рудне подлоге.

Након спаљивања лишћа, корена и грана одређује се садржај метала у пепелу и тај проценат показује да ли у том тлу има руде. Овај поступак назван је биогеохемијска проспекција и користи се у истраживању лежишта цинка, бакра, молибдена, никла, кобалта. Нарочито добри резултати постижу се с једном врстом храста и преријском травом.

Највиши кошаркаш

Опклада је у питању. Ко је, или ко је био, највиши кошаркаш на свету?

„ДЕЛИЈЕ"
са Малог Калемегдана

Највиши кошаркаш био је, и остао до данас, Силејман Али Нашнуху. Тешко да сте чули за њега јер је играо за репрезентацију Либије пре неких 25 година. Био је висок 255 центиметара.

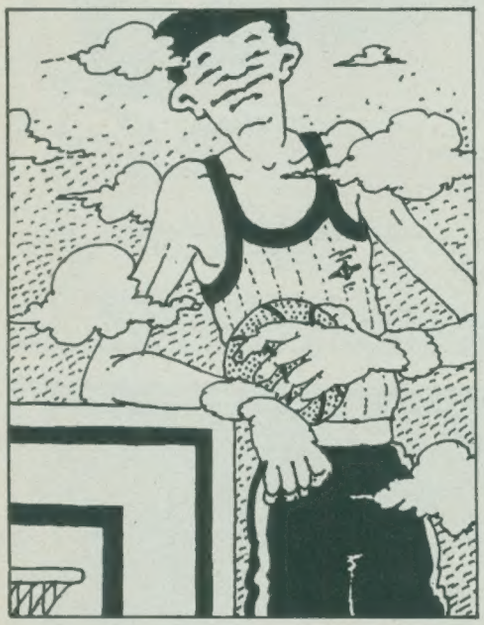

Меда сваштар

У питању је опклада и желимо да ти пресудиш: јесу ли медведи месождери или биљоједи? Гледајући тв-епизоде серије „Опстанак", то нисмо могли да утврдимо.

ГОЈКО И САША
Урошевац

За медведе се може рећи да су, што се тиче исхране, прави сваштоједи. Једу огромне количине готово сваке животињске или биљне хране. Уживају у риби и веома воле, што је већ пословично, мед и све што је слатко. С јесени нагомилавају огромне количине резервне масти, а зими највећи број медведа постаје тром и тада се повлаче и дуго спавају док их не пробуди мирис и долазак пролећа.

Дејан Велимировић, Насеље збратимљених градова 1/3, 14000 Ваљево – 13 година, воли фудбал и дружење, навија за Црвену звезду.

Драгомир Видосављевић, Господар Јованова 53, 11000 Београд – 10 година, сакупља сличице са Дизнијевим ликовима и албуме, воли фудбал, игру „Између две ватре" и филм.

Драгана Попов, Бориса Кидрича А3 2–22/11, 23000 Зрењанин – 14 година, воли путовања, филм и сакупља постере.

Катарина Јањић, Јакшићева 19, 11080 Земун – 11 година, воли музику, спорт, сакупља салвете и постере.

Марија Шуковић, Каменичка 4а, 34000 Крагујевац – 13 година, воли музику и спорт.

Томислав Вићановић, М. Лабудовића 74, 14220 Лазаревац – 21 година, жели да се дописује са младима из целог света.

Бранка Грбић, Драгојла Чпајака 72, 31300 Пријепоље – 14 година, сакупља налепнице, постере, украсна писма и све о Алфу.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: шнапс, коцана, Жан, Анабела, с, поштарице, шт, Португалија, р, антиројалисти, р, ит, ватица, и, Каталонија, ши, ин, Рур, а, моћ, навадити, чари, гле, а, Сисак,ести, рте, з, Вирен, икона, сасек.

ПОМИЦАЉКА: Стева, Тодор, Илија, Војин.

YU ISSN 0032-339X

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2073

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 148,00 динара, тромесечна 444,00 динара, полугодишња 888,00 динара, годишња 1.776,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 296,00 динара, тромесечна 888,00 динара, полугодишња 1.776,00 динара, годишња 3.552,00 динара.
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	152.–
СР НЕМАЧКА	DEM	273.–
ШВЕДСКА	SEK	988.–
ФРАНЦУСКА	FRF	923.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	235.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ARAGONÉS

БАЗ и БЕЛ

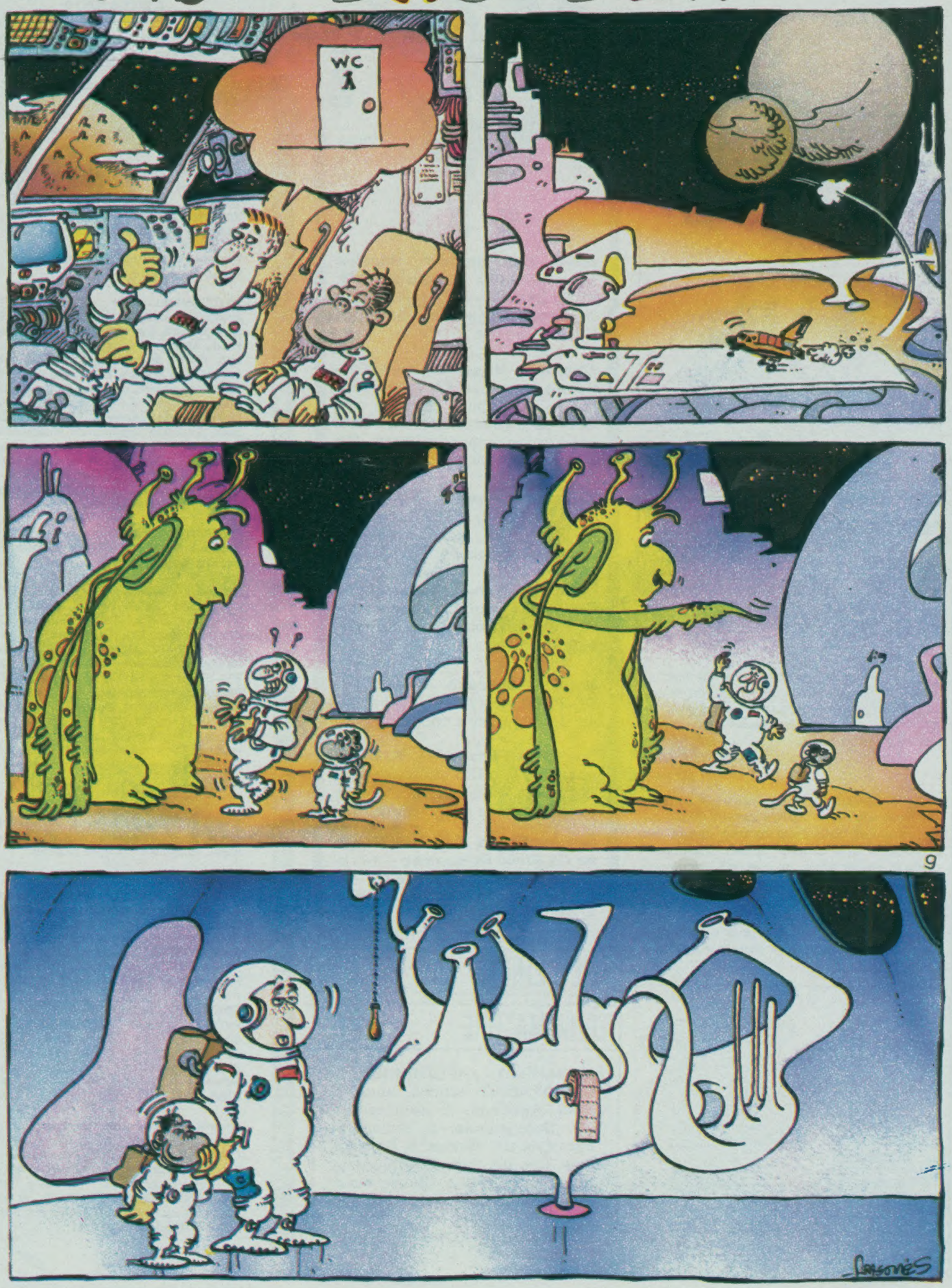

РЕКЛИ СУ...

Грешка других, како је то радосна ствар!

Андре Жид
француски писац
(1869–1951)

Онај ко је учинио доброчинство нека ћути, а нека прича онај ко га је примио.

Сенека
римски филозоф
(5–65)

Љубавници личе на пријатеље лудака и вукови на псе.

Џорџ Чепмен
енглески песник
(1634–1669)

Духовит човек блиста у дуелу, али отрцане шале ...ласки смех своде га на ...кардијаца.

Лорд Честерфилд
енглески државник
и писац
(1694–1773)

...дан и дужан по лицу се ...знаје.

Наша пословица

...спосленост је мајка свих ...рока.

Вагнер
немачки музичар
и песник
(1813–1883)

...ово да критикује има онај ...има срца и да помогне.

Абрахам Линколн
...наести председник САД
(1809–1865)

...никад није био у опас...сти не зна ни колико је ...абар.

Наполеон
француски ...
(1769–18...)

...амо где су лудаци моћни ...демократија је слаба.

Мирко Ковач
југословенски писац

Карактер је попут акростиха – како год да га читаш, увек говори исто.

Раф Емерсон
амерички филозоф и песник
(1803–1882)

Животиње се удружују, човек једе, а само паметан човек зна да једе.

Брија-Саварен Анелм
француски писац
(1755–1826)

Бирајте писца као што бирате пријатеља.

Венверот Дилон
енглески књижевник
(1637–1685)

Не треба увек рећи све јер би то била глупост. Али, оно што каже човек треба да буде онако како мисли.

Мишел Монтењ
француски филозоф и
есејиста
(1533–1592)

WALT DISNEY

МИКИ